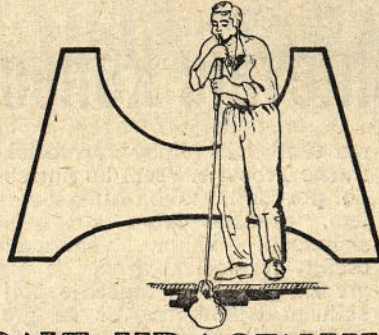

Steklar

GLASILO KOLEKTIVA STEKLARNE HRASTNIK

Leto VII.

Hrastnik, 7. 9. 1971

Št. 9

Urejuje uredniški odbor: Kozole Drago, Vračun Viljem, Racki Viktor, inž. Tramte Franc, Strgaršek Janko, Janežič Alojz, Gerhard Jože. Odgovorni urednik: Gerhard Jože. Uredništvo in uprava: Steklar na Hrastnik. Izhaja stalno na 8 straneh vsakega 5. v mesecu. — Naslov: »Steklar« glasilo kolektiva Steklarne Hrastnik, tel. št. 81-622 — interno 19. Tisk in klišej: CETIS grafično podjetje Celje

REZULTATI POSLOVANJA V PRVEM POLLETJU

Povečane cene surovinam, tehnološkemu gorivu in pomožnemu materialu, kakor tudi remont H-banje z avtomati H-28 in U-8 je imelo vpliv na dosežene rezultate v prvem polletju. Zato doseženi rezultati v prvem polletju niso realen pokazatelj gibanja letnega plana. Fluktuacija delovne sile je narasla in na dan 30. 6. 1971 je bilo 1773 zaposlenih.

V letnem planu smo predvideli proizvodnjo v višini 21.972.780 kg, v prvem polletju pa smo vskladiščili 10.773.323 kg ali 49,03 odstotkov letnega plana, v starem obratu smo plan dosegli z 51,09 %, v novem obratu pa s 47,90 %.

V prvem polletju smo prodali 11.274.569 kg in tako dosegli letni plan z 50,95 %.

Letni plan izvoza znaša 2.312.397 dolarjev, v tem obdobju pa smo izvozili za 1.169.115 ali 50,56 % letnega plana.

Povprečne prodajne cene na tono so:

	plan.	dos.	%
Stari obrat	7.350	7.966,50	108,39
Novi obrat	3.950	3.041,03	76,99

Proizvodni rezultati, ki jih dosegamo pri avtomatski proizvodnji, posebno pri proizvodnji kozarcev, nam garantirajo, da bomo tudi v tem obratu do konca leta dosegli planirano ceno na tono.

Proizvodni odpadek je še vedno nad planiranim, in sicer v

obratu ročne in polavtomatske proizvodnje je planiran 17,09 % v obdobju poročanja pa znaša 18,44 %. Za avtomatsko proizvodnjo je bil planiran 12,13 %, dosežen pa 16,77 %. Verjetno se še ne zavedamo, da je tu del naše akumulacije, ker vse premalo skrbimo, da bi ga zmanjšali vsaj na planiranega. Za celotno podjetje je planiran lom 12,78 %, v prvem polletju pa dosežen 16,99 %.

Skupna realizacija v tem obdobju znaša 57.788.317,29 din ali 48,23 letnega plana. Poslovni stroški so doseženi v višini 35.695.484,58 din ali 49,99 % od

planiranega. Zaradi povečanja poslovnih stroškov je stopnja rentabilnosti izpod planirane. Planirana stopnja je 6,24 %, dosežena pa 5,14 %.

Z letnim planom smo predvideli, da bo povprečni osebni dohodek znašal 1.284,14 din, za obdobje poročanja pa znaša 1.193,92 din ali 92,97 % od planiranega.

V celotnem obdobju smo izplačali 18.923.592,80 din, od tega je nepokritih osebnih dohodkov v višini 44 milijonov S-din.

Rezultati, ki smo jih dosegli, situacija, v kateri smo zaradi pomožne delovne sile in nelikvidnosti, postavljajo pred nas nalo-

ge, katerim bomo kos le, če se bomo vsi tega zavedali in s svojim delom pripomogli k njihovu razreševanju. Nelikvidnost je seveda tu izjema, ker nanjo ne moremo direktno vplivati, toda težave, ki jih povzročajo našemu kolektivu, pa nam morajo biti jasne, saj znašajo terjatve do odjemalcev 30. 6. 1971 32.708.500,83 din, kar vpliva na neredno plačevanje materiala in surovin na eni strani, na drugi strani pa vlagajo precejšnje napore vodilni, da zberejo sredstva za izplačilo osebnih dohodkov.

Krsnik Franjo

Samoupravni sporazum steklarn obravnavan

Na podlagi odločitev delovnih organizacij Steklarne Hrastnik, Rogoške Slatine, Industrijske steklarske šole Rogoške Slatine, Hernelje so delovne organizacije pristopile k izdelavi samoupravnega sporazuma. Imenovana je bila posebna komisija, ki je izdelala besedni del sporazumov in izvršila ustrezajoče ekonomske izračune, o katerih smo že delno poročali. Komisija je dokončno sestavila sporazum in ga 6. avgusta 1971 obrazložila pri pristojni komisiji republiškega sindikata. Na osnutek besednega dela in izračunov s strani članov republiškega odbora ni bilo posebnih temeljnih

pripomb, tako da so se člani komisije strinjali, da je navedeni sporazum v skladu z zakonom in družbenim dogovorom. Po nekajurni diskusiji in obrazložitvi se je komisija odločila za nekatere manjše popravke in dopolnitve, ki so bile že tudi izvršene in tako v celoti dostavljene skupno z besednim delom in izračuni organom, ki so pristojni za verifikacijo sporazumov.

Spremenjen je bil 8. člen, ki določa, da podpisnice samoupravnega sporazuma zagotavljajo progresivno vlaganje v akumulacijo delovne organizacije. Stopnja akumulacije pa je razmerje med sredstvi izdvojenimi za poslovni sklad, rezervni sklad, amortizacijo nad minimalnimi stopnjami in povprečno uporabljenimi poslovnimi sredstvi. Spremenili so se tudi pogoji za težino in pogoje dela, ki se upoštevajo na delovnih mestih v neposredni proizvodnji tako glede na intenzivnost dela, glede na delovni tempo, premikanje in držo telesa, težo bremen, usklajenost delovnih gibov v skupinskem delu, nevarnost pri delu, delo pri neugodni temperaturi, delo v vodi, vlagi in s kislinami, delo v ropotu, delo v nečistem okolju, delo v škodljivih plinih in zraku. Delovna mesta so razvrščena v šest skupin, kjer je ocena elementov delovnih pogojev označena in opredeljena s točkami, istočasno pa tudi določen mesečni dodatek za vsako posamezno težavnostno skupino. Za čas letne vročine, vendar največ za 4 mesece, pripada steklopihalcem mesečno še nadaljnjih 150 din dodatka, žgalkam robov pa 108 din. Za opravljanje dela na dan državnega praznika se za izvršeno delo obračuna osebni dohodek po pravilniku in se poveča za 80 odstotkov. Za redno delo, ki ga člani delovne skupnosti opravijo v nede-

ljo (samo če so v turnusu), pripada dodatek v višini 30⁰/. Delavcem, ki gredo v pokoj, pripada odpravnina, vendar največ do višine dveh povprečnih mesečnih osebnih dohodkov na zaposlenega v delovni organizaciji v tekočem letu. Če je član kolektiva umrl pred upokojitvijo, se ta znesek izplača najbližjemu svojcu. Podpisnice tudi zagotavljajo ustrezajoča sredstva namenjena za organizacijo in koriščenje letnega dopusta s tem, da je pravica vezana na pravico do letnega dopusta in se lahko izplača v enkratnem znesku najmanj 300 din in največ 600 din. Za regresiranje prehrane določijo podpisnice sporazuma največ 50 din mesečno na zaposlenega delavca, ki pa se ne sme izplačevati v gotovini.

Iz sklada skupne porabe bodo delovne organizacije izplačevale delavcem tudi sredstva za delno kritje stroškov klimatskega zdravljenja socialno ogroženim članom, ustrezajoča sredstva kot finančna pomoč ob elementarnih nesrečah kakor tudi ustrezajoča sredstva za obdaritev upokojenec in otrok članov ob dnevu republike, 8. marca, za Dedka mraza in tudi ob jubilejnih dnevih članov-delavcev. Za vsa ta izplačila pa morajo biti sestavljeni posebni pravilniki.

Samoupravni akti posameznih podpisnic se morajo uskladiti s samoupravnim sporazumom v roku 3 mesecev ob podpisu sporazuma. Sporazum stopi v veljavo, ko ga podpišejo podpisnice, ko se verifikira pri pristojnem organu in vpiše v register, uporablja pa se od 1. 8. 1971.

(Dalje na 2. strani)

OBVESTILO

V zadnji številki Steklarja smo člane seznanili, da je Zvezna ljudska skupščina sprejela izpopolnitev zakona delovnih mest, ki se štejejo s povečanim trajanjem (beneficiran staž). S tem v zvezi opozarjamo vse člane delovne skupnosti in upokojenca, da v zvezi z uveljavljanjem beneficirane delovnega staža DOBIJO USTREZAJOČA NAVODILA V KADROVSKO-PRAVNI SLUŽBI STEKLARNE HRASTNIK. V KOLIKOR KDOR SMATRA, DA JE UPRAVIČEN DO BENEFICIRANEGA DELOVNEGA STAŽA, DA JE V ČASU OD 15. 5. 1945 DALJE DELAL NA TAKEM DELOVNEM MESTU, LAHKO UVELJAVLJA TO PRAVICO V DELOVNI ORGANIZACIJI. UPOKOJENCI LAHKO PODOJAO SVOJE ZAHTEVE TUDI PRI KOMUNALNEM ZAVODU.

Ponovno opozarjamo člane, da naj dejansko preverijo razporeditve na ustrezajoča delovna mesta in sami ugotovijo, če so delali na takem delovnem mestu, da bo potem pristojna komisija lažje ugotovila dejansko stanje. Beneficija se nanaša naknadno še na strojne steklarje, stekloslikarje, strojevodje na parnih lokomotivah, mesta kurjačev na parnih lokomotivah, brusilcev kristala, graverjev, brusilcev koničnega brušenja, delavcev, ki delajo neposredno na ročni pripravi zmesi in metanju zmesi v steklarsko peč.

Oškodovanci zahtevajo konec

Že od leta 1965 dalje posamezniki, zlasti kmetje, ki niso v delovnem razmerju, postavljajo pred družbo vprašanje svojega eksistenčnega obstoja v zvezi z izločinami, ki jih povzročajo zasavska podjetja, in sicer Elektrarna Trbovlje, Cementarna, Tovarna kemičnih izdelkov in Steklarna Hrastnik. Vprašanje pršenja in izločanje žvepovega dioksida je vse bolj pereče, nasprotovanje nekaterih posameznikov pa povzroča dolgotrajen pravni proces, ki onemogoča ureditev tega vprašanja.

Po tem letu so posamezniki vložili zahteve pri sodišču, najeli najrazlične pravne zastopnike, vendar rezultat ni bilo drugo kot delna odškodnina za uničeno sadno drevje in poljske pridelke. V tem članku ne mislimo polemizirati niti kritizirati o nepravični odškodnini, niti ne o vprašanju, kdo povzroča največ škoda, temveč o tem, da je v letu 1971 pršenje kakor tudi izločanje strupenih plinov tako veliko, da obstoji vprašanje nadaljnega zdravstvenega stanja delovnih ljudi Steklarne Hrastnik. Vsem je znano, da ima Steklarna za Savo manjše naselje, kjer prebivajo po večini ročni pihalci — fizični delavci, ki si želijo po svojem delovnem času, ko opravijo težko fizično delo ali delo v škodljivih prostorih, vendar in zdrav prosti čas, morajo pa živeti v ravno tako slabih okoliščinah in to zaradi izloča-

nja škodljivih plinov Termoelektrarne Trbovlje. Vsem bo potrebno povedati, tako funkcionarjem, predstavnikom družbene skupnosti, kakor vodilnemu osebju termoelektrarne, da ne gre za gredice in uničenje poljskih pridelkov, temveč že gre za življenje, zlasti pa za zdravje delovnih ljudi. Vsekakor smo, glede tega poskušali doseči razumevanje, vendar je elektrarna ostala trda, neusmiljena in nerazumevala za rešitev tega vprašanja. Kljub mnogim družbeno-političnim sestankom se stanje iz dneva v dan ali iz leta v leto slabša tako, da delovni ljudje upravičeno godrnjajo in se v zadnjem času zavzemajo za politične sankcije. Ne bo se nam zdelo čudno, če ne bodo hoteli voliti, če se bodo odborniki odpovedali svojim mandatom, ali če bo organizirana družbeno-politična manifestacija. Taka manifestacija nikakor ne bo naperjena zoper družbeni samoupravni sistem, temveč zoper nerazumevanje in enostransko odločanje zastopnikov elektrarne. Črna zasavska dolina pa že ni samo v Hrastniku, Dobovcu, Župi, Prapretnem, Retju, Podkrajju, Krnicah, Kovku, Šavni peči, temveč se že razteza po daljnjih območjih, od koder že prihajajo zahtevki za izločanje žvepljenih plinov.

Ogledi, ki jih je izvršila nazadnje imenovana komisija skupno s predstavniki imenovanih pod-

jetij, so ugotovili samo škodo na pridelkih. Ta škoda je zelo vprašljiva, zastrašujoča, ker so pridelki dejansko uničeni na celotnem območju. Vprašanje zdravja delovnih ljudi pa se kaže zlasti v tem, da imamo v okviru naše občine skoraj najvišji odstotek bolniškega staleža v celotni regiji. Oškodovanec se upravičeno sprašuje, kako in kdaj bo konec teh škodljivih posledic, ker dejansko ni dolžan, da na račun malomarnosti prenaša vse te škodljive posledice. Da je odgovornost v celoti na elektrarni je znano vsem političnim fak-

torjem in posameznikom, toda ker se ne ukrene ničesar in se samo nakazujejo rešitve, je oškodovanec upravičeno postavil zahtevo po končni rešitvi. Izgovor elektrarne, da povzročajo škodo tudi ostali (Cementarna, TKI in Steklarna Hrastnik), je neutemeljen in neopravičljiv, ker ta podjetja s svojimi manjšimi izločinami ne povzročajo nikakršne škode in je vpitje zastopnikov elektrarne, da so od leta 1940 naprej zmanjšali izločanje plinov, neutemeljeno in pesek v oči vsem tistim, ki živijo na tem območju.

Nova katastrska občina Hrastnik - mesto je izdelana

V preteklem letu je bila izdelana nova katastrska občina Hrastnik — mesto. V ta namen se bomo odslej posluževali merila 1:1000, in ne več kot doslej v merilu 1:2880. Iz tega izhaja, da imamo sedaj na razpolago mnogo bolj pregledne karte za vsakdanjo uporabo. Glede na to, da je sestavljen osnutek nove zemljiške knjige za katastrsko občino Hrastnik-mesto v območju občinskega sodišča v Trbovljah, je določen 1. september 1971 kot dan, od katerega dalje je treba postopati s tem osnutkom kot z zemljiško knjigo. Stara zemljiška knjiga se s tem dnem sklene in vzame iz rabe, kolikor stopi nova zemljiška knjiga na njeno mesto.

Od navedenega dne dalje je samo z vpisom v novo napravljeno zemljiško knjigo mogoče doseči učinek zemljiškknjižnega vpisa

glede zemljišč, vpisanih v novo napravljeno zemljiško knjigo.

S 1. septembrom se uvede postopek za popravljanje novo napravljene zemljiške knjige. Pozivamo vse, naj prigrasijo svoje zahteve najkasneje do vštete 1. septembra 1972 vsi tisti, ki zahtevajo na podlagi pravice, pridobljene pred 1. septembrom 1971, da bi se spremenili vpisi, ki jih vsebuje novo napravljena zemljiška knjiga in ki zadevajo lastninska ali posestna razmerja, pa naj se izvede ta sprememba z odpisom, pripisom ali s prenosom ali s popravo označbe zemljišča ali s sestavo zemljiškknjižnih teles ali kakorkoli drugače.

Vsi tisti, ki so pridobili še pred 1. septembrom 1971 na zemljiščih, vpisanih v novo napravljeno zemljiško knjigo (Dalje na 8. strani)

SAMOUPRAVNI SPORAZUM STEKLARN OBRAVNAVAN

(Nadaljevanje s 1. strani)

Kot prikaz dajemo seznam delovnih mest v neposredni proizvodnji z oceno težavnostnih delovnih pogojev.

Tabela I.

Naziv delovnega mesta	Ocena elementov delovnih pogojev							Vsota točk	Težavnostna stopnja	Mesečni dodatek din
	Id	Nd	DO1	DO2	DO3	DO4	DO5			
Steklopihalec — mojster	10	4	7		2		3	26	VI	550
Steklopihalec — pomočnik	10	5	8		3		2	28	VI	550
Steklopihalec — nabiralec	11	6	8		2		2	29	VI	550
Steklopihalec — krogličar	11	6	8		2		2	29	VI	550
Ročni pihalci I, II, III	10	5	8		4	2	1	30	VI	550
Strojnik na IS, H-28, U-S	7	5	7		5	2	1	27	VI	550
Pomočnik strojnika na IS, K-28	7	4	7		5	2	1	26	VI	550
Steklobrusilec — mojster	8	4		5	5		2	24	V	500
Steklobrusilec — pom. I in II	8	4		5	5		3	25	V	500
Steklobrusilec — graver	7	4		4	5		2	22	V	500
Steklobrusilec — desenov	8	4		5	5		3	25	V	500
Pripravljalca zmesi in pom.	4				3		8	15	IV	400
Vlagalec zmesi	6	2	8				2	18	IV	400
Stekloslikar — mojster	3	2		4			4	13	IV	400
Stekloslikar	3	2		4			4	13	IV	400
Topilničar stekla	4	4	6				3	17	IV	400
Pomočnik topilničarja	2	4	6				3	15	IV	400
Poliranje kristala	4	4		5	2		4	19	IV	400
Jedkanje in satiniranje stekla		4		8		4	2	18	IV	400
Predstiskalec	5	2	6		2	3	2	20	IV	400
Natikalec	5	2	6		2	3	2	20	IV	400
Skoblar	4	4			3	4		15	IV	400
Izpihovalec	5	2	6		2	3	2	20	IV	400
Delavec na kanalu	4	2	4	3	2	2	1	18	IV	400
Zataljevanje robov stekla	3	4	5		2			14	III	200
Grobo brušenje I, II, III	4	3		3	2			12	III	200
Vribavanje zamaškov	4	4		2	2			12	III	200
Voznik viličarja					2		2	4	II	60
Kurjač plin. generatorja		1				2	2	5	II	60
Šamoter		1	3					4	II	60

Pri tem pomeni:

Id — intenzivnost dela glede na delovni tempo, premikanje in držo telesa itd.;

ND — nevarnost pri delu;

DO1 — delo pri neugodni temperaturi;

DO2 — delo v vodi, vlagi in s kislinami;

DO3 — delo v ropotu;

DO4 — delo v nečistem okolju;

DO5 — delo v škodljivih plinih v zraku.

Težavnostne skupine so določene glede na število točk, in sicer:

Skupina	Točke	Mesečni dodatek din
I.	1	—
II.	2—5	60
III.	6—12	200
IV.	13—20	400
V.	21—25	500
VI.	26—30	550

Vsi ti obračuni in izračuni pa po svoji osnovi predstavljajo le podlago za izračun mase kalkulativnih osebnih dohodkov. Delitev sredstev na posamezne izvršitelje, člane delovne skupnosti pa se bo izvršilo s pravilniki o delitvi osebnih dohodkov vsake posamezne podpisnice.

KAKO IZBOLJŠATI POGOJE DELA ZARADI VROČINE

Eden akutnih problemov, posebno v vročih mesecih v naši tovarni je visoka temperatura na delovnih mestih, kjer se predeluje steklena masa, ali v njihovi bližini. Tako stanje je pogojeno s samo naravo de-

na sejah organov upravljanja, vendar imam vtis, da je celoten kolektiv premalo informiran. Zato bi želel v skopih obrisih navesti nekatere ukrepe, ki se deloma izvajajo ali bodo realizirani v bližnji prihod-

pečeh, ko se bodo popravljala.

Drugi ukrep, ki bo sigurno precej ublažil stanje posebno na tistih deloviščih, ki so blizu hladilnih peči, je zamenjava starih hladilnih peči, kurjenih z generatorskim plinom, z novimi električnimi. Nove, modernejšie peči so mnogo bolje izolirane, poleg tega pa je sevanje pri vstopni odprtini bistveno manjše. Če računamo, da bomo zamenjali 12 takih peči, se lahko predvideva bistveno izboljšanje stanja. Z

stek 80%. Ne bi želel na tem mestu delati izračunov o množini toplote, ki se širi v obeh primerih v okolico, vendar lahko rečem, da se nekaj ton mazuta danes troši za izdobljeno toploto, ki se širi tudi v okolje, kjer so zaposleni delavci. Oddaljenost delovišč od drugega vira toplote (od hladilnih peči) se bo bistveno zvečala, kar pomeni vnovično olajšanje, še posebno, ker bodo tudi na tem mestu nove, modernejšie, kakor je opisano v pred-

Delo steklarjev na lončeni peči. Brigadir tov. Počuč pri izdelavi razsvetlavljalnih teles

la, ker nam je vsem znano, da se steklena masa ustvarja ob zelo visoki temperaturi 1400—1500°C, pa tudi predelati jo je treba v izdelke na nekoliko nižji, vendar še vedno visoki temperaturi 1050—1200°C. Iz prakse tudi vemo, da so pri predelavi potrebne dodatne pomožne peči za dodelavo, pa tudi delovno orodje mora biti segreti na precej visoko temperaturo. Za zaključek temu kratkemu uvodu povejmo še,

nosti. Tu bi takoj omenil, da so se termini za nekatere posege, ki so bili predvideni v letošnjem polletju, zaradi finančnih možnosti podaljšali.

Kako in kje se je pristopilo k takim posegom?

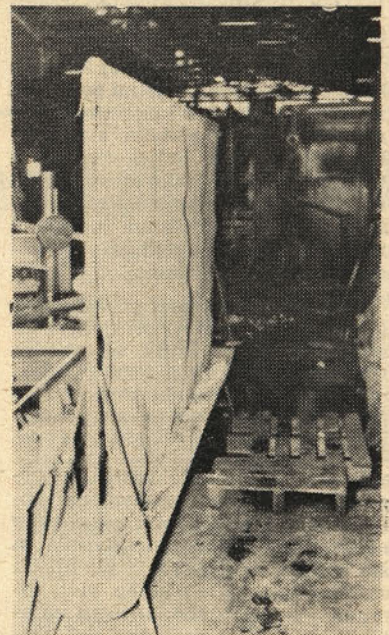
Najprej naj navedem ukrep o izolaciji topilnih peči. Naloga tehničnih služb je, da se ob izvršitvi glavnih remontov izdelata tudi potrebna zaščita v fiksirani izvedbi. Dosedaj se je skušal ta problem reševati z zaščitnimi mrežami (plentnami) prenosnega tipa. Ne bom trdil, da je bil tak poskus popolnoma brez rezultatov, vendar menim, da so včasih objektivni, še večkrat pa subjektivni vzroki dovedli do hitrega uničenja zaradi slabega odnosa do takih naprav posebno v tistem obdobju, ko v tovarni ni vroče. Zato je odločeno, da se izdelata zaščita kot neprenosljiv del, ki je pritrjen na ankarazo peči, s tem, da bo zgornji rob zaščite nad pečjo. Kot poizkusni material bi naj bila valovita aluminijaska pločevina, konstrukcijsko pa naj bi med topilno pečjo in zaslonom ustvarili naravni vlek, s katerim bi se topli zrak odvajal v višino. V kolikor se bo ta rešitev pokazala kot dobra, se bo tovrstna zaščita postavljala na vseh

Izdelava vaz na stiskalnici. Tov. Knez jo oblikuje

obžalovanjem je samo ugotoviti, da pri tem posegu časovno kasnimo, saj je bilo predvideno končati to delo že v prvi polovici leta, realizirano pa bo, če ne bo kaj posebnega, do konca leta.

Nadaljnji ukrep je zamenjava lončnih peči in 3 dnevni kadnih peči z dvema elektro-pečema za proizvodnjo opalno-prevlečenega stekla z polavtomatskimi stroji. Mišljenja sem, da prav ta ukrep rešuje najbolj problematična delovišča kar se tiče temperaturnih pogojev. Že sama konstrukcija peči in uporaba električne energije zagotavljata v tem pogledu veliko boljše delovne pogoje. Če to dokumentiram na zelo enostaven način z izgubami toplotne energije, je tako stanje zelo očitno. Pri klasičnem gorivu, ki ga uporabljamo danes, je izkoristek okoli 20% in 80% so izgube, ki se širijo v bližino deloma v dimnik, dočim je pri uporabi elektrike izgube okoli 20% in izkori-

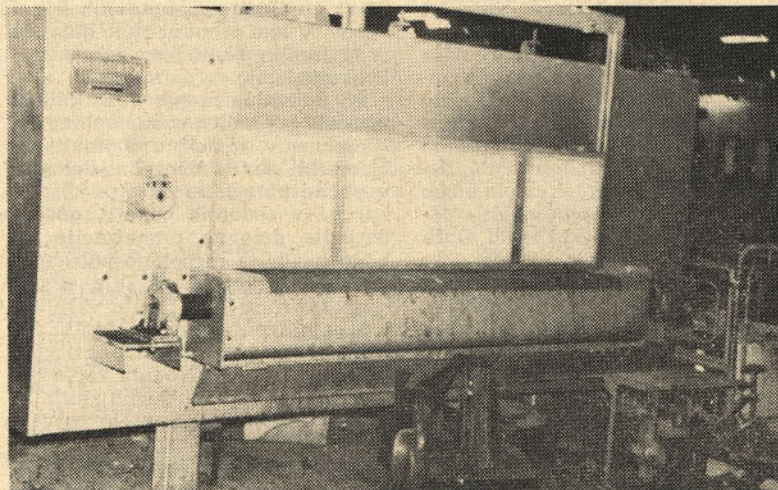
Dosedanja rešitev proti vročini so bile mreže

Pušnik Stane pri izdelavi kozarcev

da se ta temperatura prenaša na okolico in da so delavci, ki v tem okolju bivajo in obenem fizično delajo, izpostavljeni v letnih mesecih težkim delovnim pogojem, ki zmanjšujejo delovno storilnost in slabo vplivajo med drugim tudi na zdravje človeka. Tako stanje avtomatično zahteva pri delavcih uživanje večje količine tekočine, ki pa obenem izčrpavajo organizem.

Namen tega članka je predvsem informirati člane kolektiva o sanacijskih ukrepih o tem vprašanju. O teh posegih se je že razpravljalo

Nova hladilna peč, ogrevana z elektriko, je bolj izolirana zato je tudi okolica bolj hladna

hodnem poglavju. Tudi ta problematika je bila v programu realizacije do avgusta, toda pomanjkanje sredstev, reševanje tehničnih problemov in dolgi roki dobave so podaljšali termin za realizacijo.

Zgoraj navedeni ukrepi bodo sigurno zboljšali pogoje dela zaradi temperature, zato jim dajem prvenstveno vlogo. Vprašamo se lahko, ali se v danih razmerah da še kaj ukreniti za zboljšanje situacije. Ne bi bil objektivni, če bi to negiral. Začenja pa se že pri projektiranju zgradbe in notranje gostote toplotnih virov (vseh vrst peči). Ena od možnosti je ustvarjanje umetnega neprija in verjetno še kaj? Kako

(Dalje na 8. strani)

Akcijski program Skupščine občine Hrastnik za

(PREDLOG)

I. Kratak pregled razvoja v letu 1970

Da se cilji ekonomske politike doslej niso uresničevali, je posledica vrste delovanj, kot so nerešena vprašanja gospodarskega sistema, na področju dohodka še vedno neurejeni sistem in način splošne in osebne porabe, ki se prenaša iz leta v leto, neučinkoviti ukrepi ekonomske politike, nenehno naraščanje strukturnih neuskajenosti v materialni proizvodnji in tako naprej, kar vse je imelo za posledico, da se stabilizacijski ukrepi ekonomske politike niso mogli otresti negativnih pojavov v gospodarstvu.

Vse oblike porabe so znatno hitreje naraščale, kot pa je naraščala materialna proizvodnja. Naraščanje skupnega povpraševanja, ki je bilo hitreje od naraščanja razpoložljivih blagovnih fondov in proizvodnje, je pripeljalo do hitrejšega naraščanja cen, s tem pa do zelo povečanega obsega uvoza, z njim pa ogromno povečanje primanjkljaja v zunanje trgovinski bilanci.

Najznačilnejši izraz nestabilnosti je zelo visoko naraščanje cen in življenjskih stroškov saj so se cene pri proizvajalcih povečale samo v letu 1970 za nad 10% v poprečju, življenjski stroški pa za nad 14%, kar pa pomeni več kot dvakrat večjo stopnjo inflacije v primerjavi z gospodarsko razvitimi državami.

Za gospodarski razvoj občine Hrastnik so doslej značilni pomembni uspehi pri naraščanju proizvodnje. Primerjalni podatki s preteklim obdobjem so boljši, čeprav je tudi prej spremljala gospodarski razvoj močna stopnja notranje nestabilnosti z občutnimi motnjami ravnovesja in neugodnimi tendencami pri plačilni bilanci.

V pogojih obstoječega veljavnega sistema se odnosi pri delitvi niso bistveno spremenili, in tako se niso uresničili pričakovani uspehi glede reprodukcije in akumulacije gospodarstva ter njegove likvidnosti, ki se ni prav nič izboljšala.

Relativno visoke obremenitve gospodarstva in njegov neugodni položaj pri delitvi ter hitro naraščanje cen reprodukcijskega materiala in še hitreje naraščanje življenjskih stroškov, zaradi česar so tudi nominalni osebni dohodki hitro naraščali, je imelo za posledico nesorazmerno povečanje proizvodnih stroškov.

Ne glede na doslej splošno znane ugotovitve pa lahko rečemo, da je bilo poslovanje naših delovnih organizacij dobro in da je gospodarstvo v občini pri obstoječih pogojih gospodarjenja doseglo primerne uspehe. Večja izkoriščenost proizvodnih zmogljivosti, povečanje storilnosti, določeni napredki in izboljšave pri modernizaciji proizvodnih postopkov je imelo za posledico, da so posamezni elementi v delitvenem razmerju relativno ugodno doseženi.

Rezultati na področju materialne proizvodnje se ugodno odražajo v osebni in družbenem standardu ter v razvoju na področjih gospodarskih dejavnosti.

II. Namen in glavne naloge ter osnova za sestavo akcijskega programa skupščine občine Hrastnik

Za uresničevanje ekonomske politike in stabilizacije v letošnjem letu je pomembno to, da se program stalno dopolnjuje in prilagaja nalogam, ki jih zahtevajo tokovi v nadaljnjem razvoju našega gospodarstva. To pomeni torej operativno obliko reševanja perečih problemov in odpravljanje vzrokov, ki zavirajo izvajanje postavljene stabilizacijske ekonomske politike v letošnjem letu. Pri tem pa ni prezreti dejstva, da je le-to ena od možnih akcij in da je sedaj poglavitna skrb vseh nas, da bomo uresničili postavljene naloge v tisti smeri, ki smo si jo začrtali. Uresničevanje postavljenega programa bo na tak način en delček prispevka k ureditvi splošnih ekonomskih razmer v širši jugoslovanski skupnosti in eden izmed elementov za uspehe k stabilizaciji. To pa naj bi pomenilo pripravljenost in odločnost pri prizadevanjih za načrtno stabilizacijsko ekonomsko politiko tako na območju občine kot na območju širše družbene skupnosti.

Za doseganje ciljev gospodarske reforme in stabilizacijo predvideva ta akcijski program naloge gospodarstva v občini za hitrejšo rast materialne osnove samoupravljanja, povečanje produktivnosti dela in zmanjšanje materialnih stroškov. Na področju investicijske potrošnje je treba stremeti za tem, da se omogoči zaposlitev nove delovne sile. Pri vseh investicijskih vlaganjih je potrebno zagotavljati investicijska sredstva v realnih okvirih, in sicer na osnovi razpoložljivih sredstev ter vlaganje v tiste dejavnosti, ki bodo zagotovile učinkovite rezultate. S tem v zvezi pa je potrebno z vsoto resnostjo pristopiti k izboljšanju strukture zaposlenih, ki je na območju naše občine izredno neugodna.

Na področju proračunske in druge splošne potrošnje moramo zagotoviti vsestransko racionalno trošenje razpoložljivih sredstev v te namene. Značilnost naše občine v tej potrošnji je v tem, da smo po ustvarjenem narodnem dohodku na prebivalca na 14. mestu, po proračunski in ostali splošni potrošnji pa med zadnjimi v Sloveniji.

Takšno stanje pa pogojuje neugodna struktura industrije (bazična) ter nerazvite terciarne dejavnosti iz tega pa izhajajo nizki osebni dohodki v občini, ki so že vrsto let za okrog 10% pod republiškim poprečjem. Prav iz teh razlogov naša skupnost ne bo mogla v bodoče zniževati obveznosti gospodarstva do te potrošnje, tako na področju proračuna kot na področju zbiranja sredstev potom samoupravnih dogovorov, kajti le na tak način bomo lahko zagotavljali najnujnejša sredstva za delovanje družbenih služb in rasti družbenega standarda.

Ta program in programi delovnih organizacij, ki so jih dolžne sprejeti vse delovne organizacije in ki naj bi konkretnije določali naloge v posamezni delovni organizaciji, bodo prispevali k naporom celotne jugoslovanske skupnosti za odpravo težav ter omogočili skladnejšo rast našega nadaljnega razvoja. Iz teh razlogov je akcijski program skupščine manj konkreten ter nakazuje le glavne naloge delovnih organizacij.

Za izdelavo tega akcijskega programa in programov delovnih organizacij naj služijo predvsem Zvezna resolucija o temeljih družbeno-ekonomske politike v letu 1971, Izhodišča ekonomske politike ter načela splošne porabe SRS za leto 1971, Stališče zadnjih sej ZKJ ter sklepi CK ZKS, sprejeti na 20. seji, Akcijski program IS SRS in Sklepi ter zaključki seje občinske konference ZKS Hrastnik iz meseca maja 1971.

Sprejeti akcijski program skupščine naj služi sestavljalcem tudi kot osnova za sestavo srednjeročnega programa občine Hrastnik, ki naj bi bil sprejet še v letu 1971.

III. Naloge gospodarstva

Nosilci poglavitnega dela bremen pri izvajanju stabilizacije so nedvomno gospodarske delovne organizacije na vseh področjih delovanja. Izboljšanje reproduktivne in konkurenčne sposobnosti gospodarstva je treba doseči z ekonomičnejšim in racionalnejšim poslovanjem, s popolnejšim izkoriščanjem notranjih rezerv, večjo produktivnostjo dela in večjo usmeritvijo na trg, kajti s tem se bodo ustvarjali pogoji za večji dohodek in večjo akumulacijo. Kot eden izmed najpomembnejših ukrepov za doseg te ciljeve je vsekakor treba doseči racionalnejše izkoriščanje delovnega časa in na zmanjšanju odpadkov materiala, surovin in izdelkov v proizvodnem procesu.

Osebni dohodki iz delovnega razmerja morajo biti v skladu z merili družbeno dogovorjene politike dohodka in z uspehi, doseženimi pri gospodarjenju. Delovne organizacije, ki bodo dosegale večji poslovni uspeh od poprečnega uspeha v panogi dejavnosti, morajo izločati več sredstev za akumulacijo in splošno potrošnjo, kar je v skladu s predvidevanji novega davčnega sistema. Pri delitvi dohodka pa je treba upoštevati tudi osnovne kriterije, na podlagi katerih je bil dohodek dosežen.

Z ozirom na pomen politike dohodka za uresničevanje ciljev ekonomske politike je treba pospešiti sklepanje samoupravnih sporazumov o ugotavljanju in delitvi dohodka in osebnih dohodkov v delovnih organizacijah. Po doslej znanih samoupravnih sporazumih je možno zaključiti, da delovne organizacije v občini ne bodo v stanju izplačevati osebne dohodke v taki višini, kot jih predvidevajo doseženi predlogi samoupravnih dogovorov. V tem primeru bodo delovne organizacije ostale brez kakršne koli akumulacije.

Po do sedaj znanih podatkih, ki izhajajo iz predlogov samoupravnih sporazumov, je možno ugotoviti, da bi morali poprečni osebni dohodki v občini porasti za okrog 25%, za kar pa v sedanjih pogojih gospodarjenja delovne organizacije ne bodo imele na razpolago potrebnih sredstev. V kolikor pa se naše gospodarstvo ne bo v stanju vključiti v izpolnjevanje samoupravnih dogovorov, pa obstaja nevarnost v še večjem odlivu strokovnih kadrov iz gospodarstva in družbenih služb. Iz razpoložljivih podatkov je razvidno, da je struktura zaposlenih v občini skrajno neugodna, saj beležimo le 1% od zaposlenih v gospodarstvu z višjo in visoko izobrazbo, dočim je ta odstotek v Sloveniji 2,7%, v jugoslovanskem merilu pa

3,6%. Nekoliko ugodnejša struktura zaposlenih je v negospodarstvu naše občine (SFRJ 26,8%, SRS 23%, občina 23%).

Dokler ne bodo sklenjeni samoupravni dogovori, morajo delovne organizacije gledati na to, da bodo osebni dohodki in drugi prejemki iz delovnega razmerja v skladu z delovnimi uspehi in doseženim dohodkom.

Pri tem morajo delovne organizacije stremeti za odpravo najnižjih osebnih dohodkov, ki naj dosegajo vsaj 800 din mesečno. Po sedanjih podatkih je ugotovljeno, da so v nekaterih delovnih organizacijah, med njimi tudi v Steklarni kot največji v naši občini, v prvem polletju 1971 izplačevali osebne dohodke, ki niso dosegli niti 600 dinarjev.

Stališče sindikatov glede delitve osebnih dohodkov, ki težijo za tem, da ti dohodki ne bi smeli biti izpod 1.000 din, glede na strukturo industrije in strukturo zaposlenih trenutno niso uresničljivi.

Investicijska potrošnja se sme gibati izključno v mejah dejansko razpoložljivih sredstev in drugih materialnih možnosti. Delovne organizacije, ki se bodo odločile za nadaljnje investiranje, morajo ponovno pregledati svoje investicijske programe, ki so v pripravi ali v začetku realizacije. Pri tem pa naj imajo prednost investicije v modernizacijo in rekonstrukcijo, odstopiti pa je treba od investicij, za katere ni kritja.

Delovne organizacije morajo ponovno ugotoviti, ob upoštevanju nakazanih ukrepov v tem programu in predvidene liberalizacije v zunanje trgovinskem in deviznem režimu, svoj položaj in se smeje vključiti v izvoz, s čimer bodo dosegle boljše likvidnosti in prispevale k izboljšanju uravnovešanja zunanjetrgovinske bilance Jugoslavije.

Ob ugotovitvi, da imajo naše delovne organizacije več terjatev do kupcev kot dolgov, kar povzroča stalne težave v likvidnosti našega gospodarstva, je naloga samoupravnih organov, da podvzamejo ostrejšo mere za odpravo svoje nelikvidnosti.

Komunisti in samoupravni organi ne smejo dopuščati, da se v občini vlagajo sredstva v razvoj v več istovrstnih dejavnosti, pač pa je treba sredstva združevati in jih racionalno usmerjati. Poleg tega pa je nujno proučiti možnosti in združevanju istovrstnih ali sorodnih panog gospodarstva in s tem ustvariti močnejše delovne organizacije, ki bi bile v stanju nastopati tako na notranjem kot na zunanem tržišču in da na tak način postanejo kreditno sposobnejše. V teh primerih pa morajo upoštevati enotno občinsko politiko, ki izhaja iz širših družbenih interesov.

Posebno skrb je posvetiti vprašanju nadaljnega razvoja kmetijstva. Družbena skupnost bo še nadalje podpirala družbeni sektor, preko tega pa tudi zasebni sektor kmetijstva. Prvenstveno je treba proučiti možnost nadaljnega obstoja družbene organizacije v obstoječem obsegu. Vse dosedanje ugotovitve kažejo, da se ta sektor zaradi premajhnega obsega dejavnosti ne bo v stanju vključevati v zaostrene pogoje gospodarjenja. Izhod je iskati edinole v združitvi te panoge v močnejšo tovrstno delovno organizacijo.

uresničevanje nalog ekonomske politike in stabilizacije

V smislu že sprejetega 21. in 22. ustavnega amandmaja morajo delovne organizacije, ki nimajo sedeža na območju občine, uskladiti samoupravne akte s temi amandmaji ter svojim poslovnim entom zagotoviti neokrnjeno razpolaganje s sredstvi in njihovimi rezultati dela (ZPT, Prehrana, ZZTP, PTT, Zdravstvo itd.).

Na področju cen, na katere ima neposredni družbeni nadzor občinska skupščina, kot so cene za stanovalne storitve in za prevoz potnikov v mestnem prometu, bo skupščina s svojimi organi vodila tako politiko, da bodo cene storitev pokrivala, poleg materialnih stroškov, najnujnejši del za akumulacijo, kar pa ne sme bistveno prizadeti življenjskega standarda delovnih ljudi. Po podatkih periodičnih obračunov delovnih organizacij za I. polletje 1971 povzemamo, da nekatere delovne organizacije prav iz tega področja dosegajo sorazmerno visoka sredstva za sklade v primerjavi z delovnimi organizacijami drugih panog. V bodoče morajo organi pred odobritvijo cen oziroma tarif upoštevati tudi prekomerno rast sredstev za sklade. Komunalne delovne organizacije so pa dolžne dosledno zaračunavati in izterjevati od vseh koristnikov komunalnih storitev plačevanje po uveljavljenih tarifah.

Samoupravni organi rezervnega sklada občine so dolžni voditi v zvezi z razpoložljivimi sredstvi, s katerimi upravljajo, tako politiko, ki bo zagotavljala ustrezne ekonomske učinke. Pri tem pa naj bi ti organi vodili posebno skrb odpiranju novih delovnih mest predvsem s sredstvi iz naslova proračunskih in drugih presežkov.

IV. SPLOŠNA POTROŠNJA

Glavni vir za financiranje splošne potrošnje je proračun občine in sredstva, ki se zbirajo na isti način za financiranje izobraževanja in vzgoje. Od skupno zbranih sredstev v te namene predstavljata glavne vire dohodkov prispevek iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja in maloprodajni prometni davek. Ta dva vira sta zastopana z nad 80 odstotki vseh sredstev, kar nam dokazuje, da imamo skrajno nerazvito zasebno obrt, da pa pri tem kmetijstva sploh ne omenjamo.

Poleg te neugodne strukture dohodkov za kritje potreb splošne potrošnje pa je dejstvo, da se nahajamo v okviru republike na okrog 50. mestu od 60. občin v republiki po proračunski potrošnji na prebivalca. Vzroki so ugotovljeni že v prvem delu tega programa in izhajajo, kot je bilo že omenjeno, iz neugodne strukture industrije, ki v poprečju nazaduje z osebnimi dohodki v razmerju do republike, ne dovolj razvite trgovine in gostinstva, kar se opaža na odlivu kupnih fondov v druge potrošne centre, kakor tudi iz že tradicionalno nerazvite obrti. Izhod iz takega stanja je iskati predvsem v postopnem dopolnjevanju bazične z akumulativnejšo predelovalno industrijo.

V obrti pa je treba konkretnije pristopiti k izboljševanju v tem smislu, da se omogoči interesentom gradnjo, pa tudi pod sprejemljivimi pogoji dobiti ustrezne lokale.

Da vsaj zadržimo obseg splošne potrošnje na obstoječi ravni, skupščina ne bo v stanju znižati obveznosti gospodarstva do te potrošnje.

V splošni potrošnji se kažejo največje težave na področju financiranja vzgoje in izobraževanja. Za to dejavnost bo potrebno poiskati določena sredstva, da se to stanje popravi. Tem potrebam bi lahko namenili del blokiranih sredstev tekočega leta temeljne izobraževalne skupnosti, v kolikor bodo seveda z ustreznimi predpisi ta sproščena, preostali del pa za investicije v šolstvu. Ne enak način bo potrebno reševati tudi ostale proračunske potrošnike, predvsem pa učivalce družbene pomoči, iz blokiranih sredstev proračuna, ostanek sredstev pa se prenese v občinski rezervni sklad in tako vrne gospodarstvu.

Zaradi nezadostnih sredstev, ki se zbirajo v proračunu občine, bomo prisiljeni še nadalje zbirati dodatna sredstva za financiranje investicij v družbeni standard. Po sklepu družbeno političnega zbora občine iz leta 1967 in kasnejših dopolnitev, se trenutno zbirajo sredstva na podlagi samoupravnih dogovorov za namene investicij v šolstvu, otroško varstvo, za dejavnost kulture in telesne vzgoje, teritorialne obrambe in štipendije. Tako zbrana sredstva predstavljajo nekaj nad 1,5% od ustvarjenega narodnega dohodka, oziroma dohodka, doseženega v občini. Menimo, da je potrebno s takim načinom zbiranja sredstev za financiranje teh potreb nadaljevati tudi v bodoče ter v skladu s spremembami in dopolnitvami ustave vključiti v to financiranje delovne kolektive poslovnih enot, ki imajo svoj sedež izven območja naše občine.

V zvezi s prenosom pristojnosti iz širših družbeno-političnih skupnosti na občine pridobivajo te več pristojnosti na področju stanovanjskega gospodarstva. Ob upoštevanju prenosa mora obč. skupščina sprejeti program razvoja stanovanjskega gospodarstva, s katerim bo določen poleg ostalega tudi obseg stanovanjske izgradnje. Prav tako mora sprejeti občinska skupščina višino prispevka za stanovanjsko izgradnjo z družbenim dogovorom z delovnimi organizacijami, v kolikor pa ta ne bo dosežen, pa z normativnim aktom določiti najnižjo stopnjo izločanja sredstev v te namene, kakor tudi za namene spremenjenega načina subvencioniranja stanarin.

V. ZAKLJUČKI

Za izvajanje ter spremljanje tega akcijskega programa in zastavljenih nalog so odgovorni samoupravni organi na vseh področjih dejavnosti v občini, politično izvršilni in upravni organi skupščine, predvsem še oddelek za gospodarstvo in finance.

Tudi družbeno politične organizacije v občini naj po svoji strani podprejo ta prizadevanja, predvsem s tem, da se s svojim članstvom v delovnih in drugih organizacijah bore za osnovne cilje tega programa ter s tem, da delovne organizacije sprejmejo svoje akcijske programe, ki naj konkretizirajo svoje naloge, upoštevajoč akcijski program skupščine občine ter ustrezne republiške in zvezne dokumente.

Da bo skupščina lahko spremljala uresničevanje nalog, naj delovne organizacije do 31. 10. 1971 pošljejo skupščini informacijo:

1. Kakšne naloge so si zadali s svojim akcijskim programom in kdaj je bil sprejet?

2. Težave, s katerimi se delovne organizacije srečujejo in eventualne predloge, ki naj bi se reševali v občinskem, republiškem in zveznem merilu.

Po razpravi je predsedstvo sprejelo naslednje

ZAKLJUČKE

1. Osnutek programa je v glavnem v redu pripravljen, upoštevajoč, da je to akcijski program skupščine, ki nakazuje glavne naloge na splošno — konkretnije pa ga morajo sprejeti delovne organizacije.

2. Predsedstvo ponovno podčrtava, da z ozirom na prikazano stanje gospodarstvo ne more pričakovati znižanje obremenitev gospodarstva ne v predpisanem prispevku, ne v pogodbenih obveznostih, kar naj delovne organizacije upoštevajo pri svojih načrtih.

3. Predsedstvo meni, kar je že nakazano v zaključkih, da se morajo za uresničitev nalog zavzeti tudi občinska politična vodstva.

4. Predsedstvo meni, kot je že poudarjeno v gradivu, da bo glavno breme nosilo gospodarstvo. Racionalno izkoriščanje delovnega časa, zmanjševanje odpadkov materiala, večanje konkurenčne sposobnosti

Skupščina bo te informacije in poročilo uprave o izvajanju programa obravnavala v decembru 1971.

Predsedstvo skupščine občine Hrastnik je na seji 12. 8. 1971 obravnavalo osnutek akcijskega programa skupščine, ki ga je sestavila delovna skupina uprave.

so glavne naloge, ki bodo omogočile boljše poslovne uspehe.

Te in podobne naloge morajo delovne organizacije vključiti v svoje akcijske programe.

5. Davčna politika v občini je bila pred časom na skupščini že začrtana, vendar predsedstvo meni, da je to politiko dosledneje izvajati, s tem da se omogoči širitev obrti, pri tem pa zaostriti davčno politiko, s tem da se realno odbadajo dohodki, predvsem pa odmera in izterjava prometnega davka.

Prav tako naj davčna uprava preveri morebitna druga izigravanja davčnih predpisov.

6. Akcijski program skupščine naj se po sprejetju dostavi vsem delovnim organizacijam.

7. Celotno gradivo z zaključki predsedstva se predlaga v obravnavo in sprejem obema zboroma skupščine občine Hrastnik.

**Predsedstvo
Skupščine občine Hrastnik**

Sprejeli smo učence po pogodbi

Tudi v letošnjem letu smo na podlagi sklepa odbora za razmerja iz združenega dela in kadre po ugotovitvah za nadaljnje potrebe sprejeli ustrezajoče število vajencev kovinske stroke. S tem člankom želimo na kratko prikazati pravice in obveznosti, ki jih ima delovna organizacija oziroma učenec po pogodbi — vajenec. Tako se delovna organizacija obvezuje, da bo učencu omogočila izučitev ustrezajočega poklica po predpisanem izobraževalnem programu, tako da si bo učenec pridobil potrebno teoretično in praktično/znanje za opravljanje poklica, za katerega se izobražuje. Podjetje se tudi obvezuje za izplačilo nagrade po posebnem pravilniku s tem, da je nagrada odvisna od uspeha, ki ga učenec pokaže v šoli in pri praktičnem izobraževanju v podjetju. Učencu pripada tudi osebno varstveno sredstvo. Obveznost učenca pa je, da se marljivo uči in si prizadeva, da se bo izobrazil za poklic v določenem roku po predpisanem učnem načrtu in po navodilih delovne organizacije ter da bo vestno izpolnjeval vse dolžnosti, ki mu jih določajo predpisi in sklenjena pogodba. Pomniti je treba, da lahko delovna organizacija tudi razdre pogodbeno razmerje, v kolikor se učenec po pogodbi ne ravna po navodilih delovne organizacije ali sklenjeni pogodbi.

Tudi v letošnjem letu smo ob pregledu vlog ugotovili, da je vsak učenec na zaključku svoje vloge izpovedal, da se bo marljivo učil in s tem povrnil zaupanje, ki mu

ga je dala delovna organizacija v zvezi s sprejeto obveznostjo, da ga bo izučila za določen poklic. Žal smo v preteklosti mnogokrat ugotovili, da so bili rezultati učenja zlasti v prvem polletju mnogo slabši kot smo pričakovali in da so učenci svoje negativne ocene popravili komaj ob koncu šolskega leta. To vsekakor kaže na to, da učenci svoje obveznosti niso sprejeli resno, vendar jih s tem člankom kakor tudi njihove starše izrecno opozarjamo, da bomo v primeru večjih negativnih ocen med šolskim letom, če bo to odraz malomarnosti in neodgovornosti, razdrili učne pogodbe. To ne velja samo za učence I. letnika, temveč za učence vseh treh letnikov. Počitnic je bilo dovolj, sedaj pa se bo treba začeti pripravljati za pridobitev ustrezajočega poklica. Tudi v letošnjem letu smo tako kot v preteklem obdobju na podlagi posameznih vlog že po končanem osnovnem šolanju sklicali poseben sestanek, kamor smo povabili vajence in njihove starše. Na samem sestanku smo obrazložili pravice in obveznosti vajencev ter delovne organizacije, žal pa se nekateri od staršev tega sestanka niso udeležili in bodo verjetno ob morda negativnem uspehu ali ob prekinitvi učnega uspeha izjavljali, da z obveznostmi niso bili seznanjeni. Pred pričetkom pouka pa smo z vajenci organizirali krajši seminar, kjer so se seznanili z zgodovino podjetja, organizacijo podjetja, samoupravnim sistemom, delom v

(Dalje na 7. strani)

V prejšnji številki smo objavili nekaj misli v zvezi z novimi stanarinami, ki naj bi po dosežanju podatkih stopile v veljavo, po vsej verjetnosti, v drugi polovici prihodnjega leta. Danes pa si na kratko pogledimo, kaj je predvideno z osnutkom resolucije o nadaljnjem razvoju stanovanjskega gospodarstva.

Po letu 1965 se je postopoma začelo uveljavljati načelo, da je skrb za stanovanje predvsem dolžnost občana, pri tem pa naj mu pomaga delovna organizacija in širša družbena skupnost. Inicijativa občanov se je močno razvila in s tem ustvarjalno vključevanje občanov v stanovanjsko graditev skladno s tem pa se je razširilo varčevanje, povečal se je obseg sredstev, ki jih občani vlagajo v gradnjo oz. nakup stanovanj itd. Ta princip je omogočil, da je bil v minulem petletnem obdobju skoraj v celoti dosežen program predvidene gradnje stanovanj.

Stanarine so se povečale in prilagodile strukturi in kvaliteti stanovanjskega fonda na podlagi valorizacije stanovanj, niso pa omogočile večje reprodukcije niti zadovoljivega vzdrževanja stanovanj, ker so proizvodne cene nenehno naraščale, enako pa tudi stroški za vzdrževanje. Razen tega so bile stanarine dvakrat zamrznjene, kar je povzročilo, da se niso uveljavile predvidene spremembe v strukturi stanarine tako, da bi se lahko povečal delež sredstev za razširjeno reprodukcijo. Sistem oblikovanja stanarin tudi ni vplival na to, da se zmanjšajo tiste razlike, ki nastajajo zaradi različnih pogojev pri pridobivanju stanovanja ali stanovanjske pravice. Tudi načelo o diferenciranem načinu dodeljevanja družbene pomoči za stanarine ni bilo izpeljano. Družbeno pomoč prejemo vsi nosilci stanovanjske pravice ne glede na socialni položaj, kar še povečuje socialne razlike med občani.

Občinske skupščine so sprejele normativne akte in ustanovile stanovanjska podjetja, niso pa docela uresničile pričakovanih oblikovanja in usmerjanja stanovanjske politike, ker so posvetile malo skrbi pripravi in izvajanju urbanistične dokumen-

Kakšne bodo stanarine

tacije, pripravi kompleksnih programov stanovanjske graditve na svojih območjih in etapnemu urejanju stavbnih zemljišč.

Delovne in druge organizacije so samostojno razpolagale s sredstvi obveznega stanovanjskega prispevka, razen z delom namenjenim za subvencioniranje stanarin. Delovne organizacije pa stanovanjskih sredstev niso vedno uporabljale smotrno in na podlagi programa za reševanje stanovanjskih vprašanj.

Novo ustanovljene organizacije za gospodarjenje s stanovanjskimi hišami in stanovanji so vnesle več organiziranosti in strokovnosti pri gospodarjenju s stanovanjskim skladom ter predstavljajo prvo stopnjo organiziranja sodobnega gospodarjenja s stanovanjskimi hišami. Spričo prepočasnega uveljavljanja ekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu, predvsem pri stanarinah, te organizacije niso mogle uveljaviti svoje vloge v razširjeni reprodukciji stanovanj.

Rezultati dosedanjega sistema v stanovanjskem gospodarstvu so glede na naraščajoče družbene potrebe preskromni, da bi se lahko z njimi zadovoljili za daljše obdobje. V sedanjem sistemu se ni uveljavilo programiranje stanovanjske graditve kot stalna oblika, raziskovalno delo je ostalo nerazvito, tehnični dosežki in organizacija gradnje pa še vedno zaostajajo za dejanskimi možnostmi. Zelo je nazadval neposreden vpliv družbe na usmeritev stanovanjske gradnje na sploh in na obseg izgradnje družbenega najemnega stanovanjskega sklada posebej.

Neodložljiva družbena zahteva, da se ustvarijo takšni pogoji, ki bodo omogočili, da delovni ljudje hitreje rešujejo svoje stanovanjsko vprašanje ter samostojna odgovornost republike za gospodarsko in socialno politiko na stanovanjskem področju narekuje, da bodoči razvoj stanovanjskega gospodarstva usmerimo za daljše obdobje ob sočasnem prilagajanju družbeno-ekonomskemu razvoju. Pri oblikovanju bodoče politike stanovanjskega gospodarstva moramo na podlagi izhodišč za resolucijo o nadaljnjem razvoju stanovanjskega gospodarstva v SR Sloveniji, ki jih je sprejela Skupščina SR Slovenije in podprla široka javnost med skoraj enoletno javno razpravo, zasledovati te družbene cilje:

Stanovanje je pomemben del družbene infrastrukture in ima odločilen vpliv na biološko reprodukcijo, na enakopraven položaj in socialno varnost človeka, na razvoj gospodarstva in na produktivnost dela. Nadaljnji razvoj stanovanjskega gospodarstva mora uveljaviti stanovanje kot dolgoročno dobrotno z vsemi njenimi ekonomskimi in socialnimi značilnostmi. Zaradi take značilnosti stanovanjskega gospodarstva pa ga moramo usmerjati in upoštevati načela ekonomike. Zato moramo stanovanjsko gospodarstvo obravnavati kot dejavnost posebnega družbenega pomena.

Nadaljnji razvoj stanovanjskega gospodarstva mora uve-

ljaviti stanovanje kot dolgoročno dobrotno z vsemi njenimi ekonomskimi značilnostmi.

Razviti in uveljaviti moramo takšen sistem stanovanjskega gospodarstva, ki bo omogočal občanom, da z ustreznim sodelovanjem družbe lahko samostojno rešujejo svoje stanovanjsko vprašanje.

Prizadevati si moramo, da ustvarimo enake pogoje in enak položaj za občane ne glede na to ali si pridobivajo stanovanje v last ali v najem.

Najpomembnejši element za razvoj ekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu predstavlja stanarina. Stanarina kot osnovni dohodek v organiziranem stanovanjskem gospodarstvu naj bo odraz vrednosti stanovanja in s tem pogoj za uspešno gospodarjenje z najemnim stanovanjskim skladom ter naj tako tudi vzpodbuja k preskrbi lastnega stanovanja.

Probleme v stanovanjskem gospodarstvu, ki jih ni mogoče reševati v okviru tržnih odnosov je treba reševati po načelih vzajemnosti in družbenega dogovarjanja. Ta načela naj bi vzpodbujala občane ter delovne skupnosti k racionalni porabi družbenih sredstev namenjenih za stanovanjsko graditev. Takšna stanovanjska politika pa terja, da se opredelijo družbena merila glede kakovosti in velikosti stanovanj, opremljenosti naselij, glede oblik družbene pomoči, kategorije upravičencev te pomoči in podobno.

Samoupravno organizacijo stanovanjskega gospodarstva, ki jo sestavljajo hišni sveti in samoupravni organi stanovanjskih podjetij, je treba še nadalje razvijati in utrjevati tako, da bo prišel do izraza interes občana za učinkovito in smotrno gospodarjenje s stanovanjskim skladom. Pri gospodarjenju in upravljanju s stanovanjskimi hišami moramo razvijati vpliv krajevne skupnosti.

Zlasti pomembna naloga občine je oblikovanje elementov stanarine in natančnejših meril za družbeno pomoč določenim kategorijam občanov.

Občina bo s svojo politiko ter z ukrepi za razvoj in ureditev naselij, zlasti pa s stanovanjsko izgradnjo in racionalno uporabo zemljišč morala zagotoviti, da bo proces urbanizacije vsklajen z gospodarskim razvojem območja, da bo prilagojen socialni strukturi in doseženi produktivnosti dela in da bo zavarovano življenjsko okolje. Zato bo občina morala postati odločujoči činitelj v prometu s stavbnimi zemljišči.

Na področju zemljiške politike bo občina sporazumno ali prek kompleksne razlastitve zagotavljala večje komplekse stavbnih zemljišč, da bo tako omogočena organizirana in cenejša stanovanjska graditev. Občina bo z različnimi oblikami družbene pomoči podpirala oziroma usmerjala tudi stanovanjsko zasebno gradnjo.

Posebno skrb bo občina posvečala sistematičnemu reševanju stanovanjskega vprašanja določenih socialnih kategorij

občanov in družin ter starih ljudi in mladih družin. Za določene kategorije občanov bo uvedena nadomestitev dela stanarine in druge oblike družbene pomoči. V ta namen bo oblikovan poseben namenski vzajemni stanovanjski sklad, v katerega se bodo po načelu vzajemnosti, stekala denarna sredstva delovnih in drugih organizacij.

Delovne in druge organizacije bodo sprejele večletni program za reševanje stanovanjskih problemov svojih delavcev in ustrezne samoupravne normativne akte, s katerimi bodo uredile kreditiranje in dodeljevanje stanovanjskih posojil in stanovanj za člane svoje delovne skupnosti.

Za posojila iz sredstev, ki jih delovne organizacije niso vezale, naj velja načelo, da jih organizacije ne morejo dati svojim delavcem ob ugodnejših pogojih kot veljajo za pridobivanje posojil za stanovanjsko graditev pri poslovnih bankah iz drugih družbenih sredstev.

Z namenom, da se poveča obseg stanovanjske graditve in da se ustvarijo taki pogoji pri pridobivanju stanovanj, ki bodo omogočili delovnim ljudem, da si z ustreznimi pomočjo družbe rešujejo svoje stanovanjsko vprašanje, bo treba dopolniti sistem financiranja stanovanjske graditve izhajajoč pri tem iz načela samostojnosti delovnih organizacij pri uporabi sredstev iz ustvarjenega dohodka ter iz načela vzajemnosti in družbenega dogovarjanja.

Delovne organizacije samostojno določajo na podlagi svojega programa za reševanje stanovanjskih problemov del sredstev, ki se izločajo za stanovanjsko graditev, za rekonstrukcijo stanovanj ter za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu. Pri tem bo določala občina na podlagi občinskega programa stanovanjske graditve le najnižji odstotek sredstev, ki jih organizacije morajo obvezno izločiti za te namene; z družbenim dogovorom pa delovne organizacije, občina in občinski sindikalni svet lahko sklenejo, da bodo del izločenih sredstev vročali proti vračilu pri poslovnih bankah kot sredstva za kreditiranje stanovanjske graditve. Če sprejmejo dogovor delovne organizacije, ki izločajo več kot polovico sredstev in zaposlujejo več kot polovico v občini zaposlenih delavcev, velja družbeni dogovor za vse organizacije na območju občine.

Pri reševanju stanovanjskih vprašanj upokojujencev in invalidov sodeluje skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji tako, da izloča iz sklada pokojninskega in invalidskega zavarovanja sredstva za graditev domov in stanovanj, ki se trajno uporabljajo za upokojujence in invalide, za rekonstrukcijo starih domov in

v letu 1972

stanovanj ter za delno nadome- stitev upokojencem in invali- dom.

Občani, ki pri opravljanju sa- mostojne dejavnosti uporabljajo dopolnilno delo drugih, naj v bodoče obvezno izločajo sredstva za družbeno pomoč v stanovanj- skem gospodarstvu od skupnega zneska izplačanih osebnih do- hodkov.

S takim sistemom financiranja se bodo ustvarili pogoji za dife- rencirano družbeno pomoč za določene socialne kategorije ob- čanov; v ta namen se bodo zbi- rala sredstva pri vzajemnih sta- novanjskih skladih, ki jih bodo ustanovile občine.

Za kreditiranje, stanovanjske graditve bodo v bodoče poslov- ne banke razpolagale s sredstvi kreditnega sklada, ki je bil obli- kovan iz sredstev odpravljenih občinskih stanovanjskih skladov, iz sredstev, ki jih bodo oročale delovne organizacije na podlagi družbenega dogovora ter iz sred- stev namenskih denarnih vlog zbranih od varčevalcev po po- sebnih bančnih pravilih.

V sistemu financiranja bodo tudi v bodoče imela velik pomen lastna vlaganja občanov ter de- lež zasebnih sredstev, ki se bo zbiral preko sistema varčevanja za občane.

Stanarina je kot odškodnina za uporabo stanovanja najpri- mernejši regulator stanovanj- skih razmerij. Stanarina bo mo- rala biti takšna, da bo zavaro- van družbeni interes in da bo omogočala, da bo vsak v skladu s svojimi možnostmi in potrebami odločal o načinu rešitve svo- jega stanovanjskega vprašanja. V bodoče moramo stanarino ob- likovati skladno z družbeno-eko- nomsko rastjo in spremembami na področju porabe dolgoro- nih in kratkoročnih dobrin. To- rej bo potrebno uvesti stanarino, ki bo zagotavljala kritje amorti- zacije, tekoče in investicijsko vzdrževanje in stroške oprav- ljanja ter obratovanja.

Sredstva amortizacije naj bi zagotovila kritje stroškov eno- stavne, pa tudi razširjene re- produkcije stanovanjskega fon- da. Izvajanje tega načela je tre- ba izvesti postopoma v več eta- pah. Vsekakor je treba najprej odpraviti zadržanje stanarin, ki je bilo uvedeno s posebnim zveznim ukrepom, za tem pa iz- vesti revalorizacijo stanovanj- skega fonda.

Sistem samoupravljanja stano- valcev na področju stanovanj- skega gospodarstva je treba še naprej razvijati in utrjevati, pri tem pa odpravljati dosedanje pomanjkljivosti in nepravilno- sti, ki so se kazale v premajh- nem sodelovanju stanovalcev in hišnih svetov pri gospodarjenju

s stanovanjskimi hišami. Stano- vavec izraža svoj interes in u- veljavlja svojo samoupravne pravice v zborih stanovalcev, v organih upravljanja stanovanj- skega podjetja ter v okviru kra- jevne skupnosti.

Hišni sveti morajo pridobiti opravilno sposobnost za nastopa- nje pred organi in sodišči. Zago- toviti jim je treba materialna sredstva za tekoče vzdrževanje hiš in to na podlagi sprejetih programov organizacije za go- spodarjenje s stanovanjskimi hišami.

Oblikam gospodarjenja s sta- novanji in temeljnim nalogam stanovanjskih podjetij kot stro- kovnih organizacij posebnega družbenega pomena je treba tu- di nadalje posvetiti posebno po- zornost. Sedanjo organizacijsko razdrobljenost bo treba odpra- viti ter poiskati racionalno ob- liko organizacije gospodarjenja s stanovanjskim fondom, saj le- ta predstavlja pomemben del nacionalnega bogatstva.

Med temeljne naloge stanovanj- skih podjetij spadajo zlasti ra- cionalno gospodarjenje s sklado stanovanjskih hiš, vzdrže- vanje stanovanjskega fonda, iz- boljšanje kakovosti in funkcio- nalnosti stanovanj, rekonstruk- cija in sanacija stanovanj, repro- dukcija najemnega stanovanj- skega fonda, skrb za razvoj sta- novanjske kulture ter krepitev in razvijanje stanovanjske samo- uprave.

Nadaljnji razvoj stanovanjske- ga gospodarstva bomo uresniči- li le postopoma in skladno z ra- zvijajočimi se samoupravnimi in družbeno-ekonomskimi odnosi ter vzporedno z razvojem gospo- darskega sistema. Čim bolj bo naraščala proizvodnost dela in s tem v zvezi osebni dohodki za- poslenih in čim bolj se bo raz- vijalo gospodarstvo, tem hitreje jih bomo lahko uresničevali.

S ciljem, da bi pospešili izva- janje načel, začrtanih z resolu- cijo, bo Skupščina SR Slove- nije sprejela zakona o progra- miranju in financiranju stano- vanjske graditve, zakon o druž- benih pomoči v stanovanjskem gospodarstvu in druge zakone s tega področja, ki bodo preneše- ni v pristojnost republike v skla- du z ustavnimi dopolnili.

Občine bodo pripravile in spre- jele svoje normative akte za izvajanje načel iz resolucije in za izvajanje republiških zako- nov in to zlasti tiste, s katerimi bo podrobneje urejala samo- upravne odnose, družbeno po- moč v stanovanjskem gospodar- stvu, programiranje stanovanj- ske graditve ter izločanje sred- stev za financiranje stanovanj- ske graditve oziroma družbene pomoči.

Posebna skrb bo posvečena pravočasni pripravi srednjero- nega programa stanovanjske graditve, ki bo postal temeljni dokument, v katerem se bo od- ražala politika občinske skup- ščine na področju stanovanjske graditve v skladu s materialnimi potrebami ter možnostmi in ob- veznostmi občanov.

(Nadaljevanje prihodnjic!)

I. R.

Vpliv znanstveno-tehnične revolucije na izobraževanje in vzgojo

Današnji razvoj znanosti in teh- nike, ki ga označujemo kot znan- stveno tehnično revolucijo, se bi- stveno razlikuje od dosedanjih in- dustrijskih revolucij. Bistvene zna- čilnosti tega razvoja so:

Razvoj znanosti in tehnike je ne- prestan in univerzalen proces, ki je zajel neslutene razsežnosti. Sme- ri znanstvenega razvoja in njego- vega vplivanja na proizvodnjo za- jemajo tako izvore energije (atom- ska energija), sredstva dela (avto- matizacija, kibernetika) kot tehnolo- gijo pridobivanja predmetov dela (kemija).

Velik razmah v dejavnosti. V zadnjih desetih letih je bilo več izumov kot prej v skoro dva tisoč letih.

Hitro prenašanje znanstvenih iz- sledkov v proizvodnjo. Vse to vpli- va na menjavanje tehnologije, ki se bistveno spremeni že vsakih 5 let. Povečuje se asortiment proiz- vodov. Z razvojem znanosti, tehni- ke in tehnologije se bistveno spre- minjajo dejavniki ekonomske rasti, odvisno od tega pa tudi ekono- sko socialna struktura aktivnega prebivalstva, spreminja se kvalifi- kacijska struktura zaposlenih ter se hudo povečuje pomen obsega, kvalitete in strukture znanja aktiv- nega prebivalstva. Glede na stop- njo tehnološkega razvoja se spre- minja kvalifikacijska struktura ta- ko, da npr. kvalificirani delavci po- vsem izginjajo že pri peti stopnji tehnološkega razvoja (tehnološki razvoj znanstveniki dele na enajst stopen: od stopnje pretežno ročnega dela do stopnje avtomatiziranih strojev), priučeni pri deveti, kvali- ficirani pa pri enajsti stopnji. Pove- čuje pa se delež srednje izobraže- nih kadrov, ki pri enajsti stopnji tehnološkega razvoja doseže 60 odstotkov, delež visoko izobraženih kadrov pri tej stopnji znaša 34 % in 6 % znanstvenih kadrov.

Istočasno s procesom tehnološke- ga razvoja postaja znanstveno ust- varjalno delo vse bolj nezdružljivo z mezdnimi odnosi. Zahteve po so- odločanju, razvijanju, demokratič- nejših, humanejših odnosov, posta- jo nujnost, motiv in pogoj za op- timalni razvoj. To še zlasti, ker po- staja odločujoč dejavnik gospodar- skega in družbenega razvoja zna- nost in uporaba znanstvenih izsled- kov v proizvodnji in družbenih od- nosih pa tudi skrb za človeka, nje- govo izobrazbo, kulturne, zdravst- vene in socialne pogoje življenja so bistveni elementi za dvig produk- tivnosti dela in večjo ekonomsko rast.

V tem nastaja tudi bistveno nov odnos do izobraževanja prav zara- di tega, ker izobraževanje in vzgoja postajata vse bolj usmerjevalec znanstvenih izsledkov v proizvod- njo, družbeno in človekovo osebno življenje. Znanje postaja vse večja osnova aktivnosti vseh ljudi in po- sameznika v poklicnem ter družbe- nem delu in osebnem oziroma dru- žinskem življenju. Zavedati se mo- ramo, da znanje ni nikoli dokončno osvojeno, da zaradi znanstveno tehnične revolucije hitro zastareva in ga je treba zato nujno potrebno stalno dopolnjevati. V tem člove- kovo življenje postaja z vidika izo- braževanja celota in ga ni več mo-

goče deliti na čas, ko se je človek učil in pripravljaj na življenje, ter na čas, ko je delal in uporabljal svoje znanje.

V cilju nenehnega izpopolnjeva- nja splošnih, družbenih in strokov- nih znanj, s poudarkom na poklic- nem usposabljanju, navajamo pro- gram Delavske univerze Hrastnik, ki kot ustanova za izobraževanje odraslih vključuje v svoj izobraže- valni program vse tri dimenzije človekovega življenja in udejstvo- vanja (ekonomske, politično in kul- turno).

Pri Delavski univerzi Hrastnik so organizirane naslednje oblike izo- braževanja:

- večerna osnovna šola za 7. razred;
- večerna osnovna šola za 8. razred;
- oddelek poklicne steklarske šole iz Rogaške slatine
- oddelek poklicne šole kemijske stroke
- oddelek šole za voznike mo- tornih vozil
- tečaji varstva pri delu;
- tečaj za varilce;
- tečaj higienkega minimuma;
- začetni in nadaljevalni šivilj- ski tečaj;
- seminarji in tečaj s področja družbeno-političnega in eko- nomskega izobraževanja za samoupravne organe, družbe- no-politične in druge organiza- cije;
- šola za življenje — namenjena predvsem mladini;
- šola za starše.

Interesenti za posamezne oblike se lahko prijavijo pismeno ali oseb- no na Delavski univerzi Hrastnik, Cesta 1. maja 49, informacije na te- lefon: 814-770.

PRIJAVE SPREJEMA DO VLJUČ- NO 10. SEPTEMBRA 1971.

Sprejeli smo učence po pogodbi

(Nadaljevanje s 5. strani)

podjetju, z varstvom pri delu, pri čemer je vsak učenec sprejel tudi en izvod pravilnika, z delovanjem družbeno-političnih organizacij v podjetju itd. Učenci so bili testirani, tako da smo ugotovili splošno raz- gledanost posameznega učenca, re- zultat je povprečen, pri nekaterih celo zelo dober. Učenci so bili tudi seznanjeni z nadaljnjim postopkom, kako se bo izvršila razporeditev po razredih, kdaj se morajo prijaviti šoli itd. Tako lahko ugotovimo, da smo poskušali za učence I. letnika poskrbeti vse potrebno, tako da se bodo le-ti lahko takoj posvetili so- lanju in izpolnjevanju obveznosti, ki jih nimaš samo do šole in pod- temveč tudi do svojih staršev in družine.

PRAVILNIK O DELOVNIH RAZMERJIH STEKLARNE HRASTNIK KONČNO S PRIPOMBAMI SPREJET

Delavski svet Steklarne Hrastnik je na seji v mesecu avgustu z nekaterimi pripombami in dopolnitvami sprejel Pravilnik v delovnih razmerjih in odgovornosti v Steklarni Hrastnik. Pravilnik določa pravice in dolžnosti, ki jih imajo delavci na delovnem mestu ob vstopanju na delo, o pristojnostih organov, ki odločajo o sprejemu na delo in odpovedi, o vprašanju poskusnega dela, o vprašanju, kdaj se člani sprejemajo na delo samo za določen čas, o razporeditvah na drugo delovno mesto, o delovnem času, o organizaciji in dolžini odmora ter letnega dopusta, o ostalih odsotnostih z dela, kakor tudi o odgovornosti in odstranitvi z dela in podjetja. Največ diskusij in pripomb je bilo okoli odmere letnega dopusta, kjer je delavski svet sprejel sklep, da posreduje odboru za razmerja iz združenega dela in kadre in odboru za sistem dohodka, da za odmere v razponu točno določita, koliko dni letnega dopusta pripada po posameznem delovnem mestu. Odbora morata izvršiti tudi obračun in ugotoviti razliko, koliko več finančnih sredstev je potrebno za realizacijo letnega dopusta po tem pravilniku. Začetna osnova je 14 dni, nato se dodajajo pa pogoji dela. Tisti, ki še niso dopolnili 18 let, pa imajo na tako odmero še 7 delovnih dni dopusta. Na podlagi takega stanja se je ugotovilo, da bo znašal povprečni letni dopust na zaposlenega člana 25 delovnih dni, s tem da bodo eni imeli več, drugi manj letnega dopusta. Uveljavljeno pa je bilo tudi navodilo, da se za dan letnega dopusta šteje 7 ur, vključene pa so tudi sobote, ki se štejejo kot delovni dnevi, tako da bi po izračunu član delovne skupnosti, ki je teden dni na dopustu, imel 6 dni letnega dopusta po 7 ur, to je skupaj 42 ur, kar zahteva tudi zakon o 42-urnem delovnem tednu. Pripominjamo, da je bil pravilnik javno objavljen, poleg tega ga je prejelo mnogo članov delovne skupnosti, tako da ga ne nameravamo v celoti objavljati v listu Steklar, temveč bomo v ta namen po sklepu izdelali 500 brošur in jih razdelili med člane. Objavljamo pa na podlagi sklepa delavskega sveta, da se objavi v Steklarju odgovornost delavca do delovne skupnosti, in sicer:

94. člen: Dolžnost delavcev je, da na svojih delovnih mestih osebno in kar najbolj skrbno opravljajo svoje delo in svoj poklic in da svoje delo organizirajo tako, da sami in skupaj z drugimi člani kar najbolj uspešno opravljajo svoje delovne naloge.

Delavci, ki svojih dolžnosti ne opravljajo na način, kot bi jih morali opravljati glede na naravo in pomen uspešnega poslovanja, ne

ravnajo po navodilih neposrednih vodij in se ne ravnajo po splošnih aktih, kršijo delovno dolžnost.

Za kršitev delovne dolžnosti so delavci odgovorni delovni skupnosti in se jim izrekajo ukrepi za kršitev delovne dolžnosti. Ukrep izključitve iz delovne skupnosti se lahko izreče le za hujšo kršitev delovne dolžnosti.

95. člen: Za kršitev delovne dolžnosti se štejejo naslednje kršitve:

— predčasna zapustitev delovnega mesta brez odobritve,

— zamujanje na delo brez opravičenega razloga,

— malomarno opravljanje dela, ni pa povzročena materialna škoda,

— neopravičeno izvrševanje dela za druge brez odobritve,

— netovariški odnosi,

— povzročanje osebnih prepirov, nesolidnih odnosov, izrekanje groženj, opravljanje, žalitve, obrekovanje,

— malomarno ravnanje z delovnimi sredstvi,

— prekoračenje pooblastil,

— malomarno opravljanje dela, s tem, da nastane premoženjska škoda,

— kraja lastnine delavcev ali podjetja,

— zavestno motenje dela sodelavcev in organov upravljanja,

— neupoštevanje predpisov varstva pri delu,

— neizvršitev odločitev organov upravljanja,

— nepravilno in nemarno vodenje predpisanih knjig in druge dokumentacije,

— nepazljivo ravnanje s sredstvi, izdelki in drugimi stvarmi, ki so last podjetja in da tako nastane premoženjska škoda,

— nepravilna in malomarna kontrola, žigosanje, brušenje itd., v zvezi z opravljanjem dela na delovnem mestu, tako da nastane premoženjska škoda,

— neopravičena odklonitev izvršitev delovne naloge, postavljene od direktorja ali drugih vodij organizacij združenega dela ali vodij strokovnih služb,

— pridobitev osebne koristi, sprejemanje daril in drugih ugodnosti v zvezi z delom,

— neopravičen izostanek z dela, ki traja več kot 2 dni,

— pošiljanje in vnašanje med delovnim časom količine alkohola ali drugih narkotičnih sredstev,

— uporaba sredstev in vrednosti podjetja v svojo ali drugo korist brez odobritve,

— izdajanje poslovnih tajnosti,

— nemoralno obnašanje nasproti mladoletnim ali drugim osebam ali izvršitev nečistih dejanj,

— fizično obračunavanje ali povzročitev pretepa,

— za pridobitev gmotne koristi ali protipraven odvzem stvari, ki so last delavca ali podjetja, če presega vrednost 200 din, se izreče ukrep izključitve,

— če pridobitev gmotne koristi ali protipravni odvzem stvari delavca ali podjetja po posameznih kršitvah v teku enega koledarskega leta doseže 200 din, se tudi izreče ukrep izključitve,

— pisanje delovnih ur v podaljšanem delovnem času v večjem obsegu, kot je bilo dejansko delo opravljeno,

— prikrivanje napak,

— prikrajšanje ali vpliv na prikrajšanje pravic prisotnosti organov upravljanja,

— ponareditev listin ali dajanje nepravilnih podatkov, kar vpliva na pravice iz delovnega razmerja ali druge pogodbene odnose,

— trikratna ponovitev lažje kršitve delovne dolžnosti v obdobju koledarskega leta.

Pravilnik o delovnih razmerjih je eden izmed temeljnih samoupravnih aktov v delovni organizaciji, ki poleg tega, da določa pravice in dolžnosti v zvezi s članstvom v delovni organizaciji, predpisuje pogoje, kako se delavcem odredijo pravice in dolžnosti in postopek, kako delavec uveljavlja svoje pravice. Dolžnosti vodij organizacije združenega dela je, da natančneje spoznajo vsebino tega pravilnika in da s tem v zvezi dajejo ustrezajoča tolmačenja članom delovne skupnosti ter da tudi postopajo po določenih tega pravilnika. Samo doslednost realizacije določil tega pravilnika bo omogočila, da se bo kakršna koli zahteva ali pravica ter obveznost vsklajevala z interesi podjetja in družbene skupnosti.

NOVA KATASTRSKA OBČINA HRASTNIK – MESTO JE IZDELANA

(Nadaljevanje z 2. strani)

ški knjigi ali na njihovih delih, zastavne, služnostne ali druge pravice, prikladne za knjižni vpis, pa še niso vpisane ali niso vpisane tako, kakor je treba.

V priglasitvah je treba natančno navesti pravice in vrstni red, ki se zanje zahteva, kakor tudi zemljiškooknjižne vložke, v katerih naj se izvrši vpis. Navesti je treba tudi, na kaj naj se opirajo priglašene pravice in na kaj zahtevani vrstni red. Listine, ki obstojajo o tem, se predlože s priglasitvijo vred, ali pa je treba navesti, kje se hranijo.

Priglasitvene dolžnosti v ničemer ne spreminja to, da je pravica, ki jo je treba priglasiti, morebiti razvidna iz zemljiške knjige, ki se vzame iz rabe, iz kakšne listine, ki je že pri sodišču, ali iz kakšnega sodnega sklepa itd. Kdor zamudi dani rok 1. septembra 1972, izgubi pravico uveljavljati zahtevke, ki se morajo priglasiti proti tretjim osebam, ki si pridobijo knjižne pravice v dobri meri na podlagi vpisov v no-

vo napravljeni zemljiški knjigi, kolikor ti vpisi niso izpodbijani.

Zoper vpise obremenjenih pravic (zastavnih, služnostnih itd.), ki bodo v novo napravljeni zemljiški knjigi obstajali na dan 1. septembra 1971, naj vsi tisti, ki mislijo, da so s kakšnim tem vpisom ali z njegovim vrstnim redom oškodovani v svojih pravicah, vložijo ugovor do vstetega 1. septembra 1972, ker dobijo sicer ti vpisi učinke zemljiškooknjižnih vpisov.

Novo napravljeni zemljiška knjiga je vsakomur na razpolago za vpogled med rednimi uradnimi urami pri občinskem sodišču v Trbovljah. Pri tem sodišču se tudi vlagajo morebitne priglasitve in ugovori po tem odloku, in sicer pismeno ali ustno na zapisnik.

Proti zamudi rokov za priglasitve in ugovore ni dopustna vrnitev v prejšnje stanje in se ti roki za posamezne stranke ne smejo podaljšati.

Zato še enkrat pozivamo vse prizadete, da se ravnajo po gornjih navodilih.

KAKO IZBOLJŠATI POGOJE DELA ZARADI VROČINE

(Nadaljevanje s 3 strani)

je z rešitvijo te problematike danes? Mikrolokacije tovarne in same zgradbe danes ne moremo menjati, gostota peči je taka kot je in se lahko zmanjša z ustavitvijo posameznih kapacitet, kar gotovo ni interes kolektiva, kajti treba je ustvarjati izdelke in jih prodajati za ustvarjanje dohodka. Umetna ventilacija in premočan prepah je zelo dvorezen nož. Starejši steklarji se verjetno še spominjajo delovnišča z umetnimi ventilatorji, vendar se opuščajo skoraj vseh. Razlog za to je v zdravstvenem stanju ljudi, ki potem delajo v takem okolju. Trenutni efekti so ugodni za delavca, vendar po daljšem obdobju puščajo velike zdravstvene okvare na organizmu, tako da je v interesu tistega, ki dela in hoče ohr-

niti zdravje, da se taki posegi opuste.

S tem člankom sem želel prvenstveno še na ta način informirati člane kolektiva, da se tudi taki problemi rešujejo vzporedno z modernizacijo in da se ne zanemarjajo. Obenem pa naj bo poziv vsem, ki vidijo rešitev te problematike iz kakšnih drugih pogledov in na kakšen drugi način.

Služba varstva pri delu in tehnični strokovnjaki so pripravljene take predloge preštudirati in če so rešljivi, jih tudi realizirati. Mnenja sem, da ni ta problem trenutnega karakterja, ampak da naj nam bo zimsko obdobje čas za pripravo za obdobje, ko je najbolj akuten.

Tehnični direktor:
Maks Mrcina, dipl. ing.

OBVESTILO

Obveščamo vse upravičence, ki prejemaajo otroški dodatek, da predložijo potrdilo o šolanju za svoje otroke, stare nad 15 let do vključno 25. leta starosti. Priporočamo, da predložite potrdila o šolanju tudi za otroke, rojene v letu 1957 do vključno 31. 8. 1957.

Za otroke, ki se šolajo v osemletkah, v srednjih ali njih ustreznih šolah, morajo biti potrdila predložena v kadrovsko službo do 10. 9. 1971.

20-letnica obstoja PD Dol pri Hrastniku in 10-letnica otvoritve novega doma v Gorah

Naše društvo se vključuje v letošnje proslavljanje 30-letnice OF s praznovanjem svojih jubilejev, s katerimi želi poudariti vlogo in pomen naše organizacije. Ob tej priložnosti je potrebno, da v nekaj spominih prehodimo pot od ustanovitve našega društva pa do danes, ko smo se zbrali na tem praznovanju.

Predsednik PD bo prevzel častno diplomu PZS za uspešno delo društva iz rok podpredsednika PZS tovariša Bučarja

dvajsetimi leti, sestavljali pa so ga: Urbajs Ivan, Bedenik Rudi, Kirhmajer Joža, Zupnik Medvešček, Kandolf Alojz, Klemen Alojz, Vučetič Drago, Dolanc Tone, Kolar Rezi in Jager Franc.

Odbor je začel takoj z delom, članstvo pa je predstavljalo nekakšno podružnico matičnega društva v Hrastniku, katerega je vodil in dolancem obilo pomagal takratni postajenačelnik tovariš Čanžek. Naloga odbora je bila pripraviti ustanovni občni zbor lastnega društva in doseči sporazum o najemu bivše mežnarije pri Sv. Juriju, katera naj bi služila kot planinska postojanka dolancev in steklarjev.

Tu so se začele tudi prve težave, ki vseskozi spremljajo društvene delavce in društvo kot celoto. Poleg finančnih težav so nastopile tudi tehnične okrog registracijskega postopka, izdelave pravil, registraciječasne postojanke in tako dalje. K sodelovanju so pristopili tudi tovariši Orožen Marjan, Dragar Jože in Štravs Stane, tako da je prišlo do definitivnega zbora članstva 20. septembra 1953, kateri datum je naš administrativni rojstni dan, kljub temu da smo obstojali že dve leti s svojim odborom in neregistriranim društvom s svojo postojanko pri Sv. Juriju v današnjih Gorah.

Občni zbor je izvolil tale odbor: Štravs Stane, predsednik, Jager Franc, tajnik, Kandolf Alojz, blagajnik, Kirhmajer Anton, gospodar, ostali odborniki pa so bili Bedenik Rudi, Kolar Rezi, Jazbinšek Slavko in Urbajs Ivan.

Ta odbor je pridno delal eno mandatno dobo do naslednjega občnega zbora, ki se je vršil leta 1954 20. marca. Izbran je bil nov odbor, katerega predsednik je

postal Bedenik Rudi, tajnik Sušec Jože, gospodar Dolanc Tone in blagajnik Holešek Betka. Društvo ni dobivalo dotacij niti si je s skromnim poslovanjem v stari mežnariji lahko prislužilo dovolj sredstev za razširjeno gospodarstvo in društveno delo. Takrat so ti odborniki segli v lasten in žep svojega članstva, da so zbrali nujen obratni kapital za boljše založitev postojanke s prodajnim blagom.

Ta odbor se je tudi zavedal, kako priljubljen vršac v našem zasavju je Sv. Jur že iz predvojnih časov, ko je delavstvo Hrastnika, predvsem pa steklarji, množično zahajalo na ta hrib iz raznih namenov, tako rekreacije in ne nazadnje na sestanke takratnih sindikatov in delavskega gibanja sploh.

To dejstvo je pripeljalo odbornike na zamisel o gradnji novega doma. O tem se je razpravljalo na prvem sestanku 23. 10. 1954, katerega se je udeležilo 50 tovarišev iz vrst članov PD Dol in predstavnikov kolektiva Steklarne. Ta skup ljudi je izvolil gradbeni odbor za gradnjo novega doma. Izvoljeni so bili: Jakopič Maks kot predsednik, za člane pa Klanšek Jože, Jurko Vidko, Draksler Blaž, Urbajs Ivan, Kastelic Jože, Grum in drugi.

(Nadaljevanje na 10. strani)

Predsednik PD Dol tov. Urbajs otvarja proslavo

Že od leta 1945, ko so ponovno zaživela slovenska planinska društva, so se naši sedanji člani vključevali v sosednja društva, da bi pomagali pri obnovi po okupatorju uničenih planinskih postojank, ki so bile zgrajene že pred vojno. Konkretno je bilo takrat vključenih v planinsko članstvo 80 dolancev. Največ jih je bilo pri PD Hrastnik, nekaj pa tudi pri PD Trbovlje. V glavah teh ljudi se je porajala zamisel, da bi ustanovili na Dolu lastno društvo planincev. Glavni iniciatorji te zamisli so bili Bedenik Rudi, Štravs Stane, Klemen Alojz, tako so ti tovariši dali pobudo za ustanovitev iniciativnega odbora za ustanovitev samostojnega društva. Odbor je začel delati septembra 1951 — torej pred

Častni gostje in drugi planinci na proslavi v Gorah

Častni član PD tovariš Jur čita slavnostni govor

Predsednika PD in LD tovariša Urbajs in Velej Mile v novih prostorih doma v Gorah

20 - LETNICA OBSTOJA PD DOL PRI HRASTNIKU

Po izvolitvi tega odbora je bilo splošno društveno delo precej zapostavljeno in vse se je vrtilo okrog gradnje. Ta način je bil mnogim članom odbora odveč, tako da je društvo zašlo v precejšnje težave. Članstvo je od društvene uprave pričakovalo or-

Pionirka, članica PD prejema značko in klobuk

ganizacijo izletov, predavanj, delo z mladino itd., toda vse se je obrnilo v prid gradnje. Nastopil je čas za razmislek o reorganizaciji v društveni in gradbeni upravi, da bi na ta način oba dobila nov polet dela. V tej dobi

Člani upravnega odbora PD in LD ob otvoritvi razstave

slavljamo 10. rojstni dan, na katerega smo vsi ponosni. Z dograditvijo doma se je okrepilo dru-

štveno delo s članstvom in delo na polju razširitve članstva. Ob dograditvi je imelo društvo 212 članov, danes pa je to število 3-krat večje. S tem rezultatom pa še vedno nismo zadovoljni, ker vemo, da so možnosti za razširitev članstva še zelo velike.

Godba »Svobode II« na proslavi v Gorah

Detajl z lovske razstave

Po otvoritvi doma leta 1961 je delo steklo normalneje, vendar ne brez težav kakor v vseh društvih. V vodstvu društva se vse

dò danes pojavljajo ista imena, ki bolj ali manj uspešno opravljajo svojo nalogo. Kljub vsemu pa vsakoletno beležimo določen napredek, ki je viden in opazen v vsem zasavskem planinstvu. Skrbimo za čim boljše odnose med zasavskimi planinskimi društvi in za spoštovanje sklepov PZS in Zasavskega koordinacijskega odbora, da bi na ta način pripomogli k uresničitvi osnovnega cilja planincev, da bomo imeli ob 100-letnici Planinske organizacije v Sloveniji 100.000 dobrih in izobraženih planincev, ki bodo sposobni očuvati lepote naše narave in nazadnje tudi očuvati na braniku domovine našo ožjo republiko kakor tudi interese vsega jugoslovanskega ljudstva. To dejstvo je posebno važno danes, ko se na vseh naših mejah pojavljajo skrajneži, ki jim ni po volji naša družbena ureditev, ki je prinesla toliko dobrot in svobode našemu ljudstvu.

Ko zaključujem ta kratek sprehod skozi naših 20 let obstoja in 10 let gospodarjenja z novim domom, se zahvaljujem vsem, ki so k današnji stvarnosti Planinskega društva DOL nesebično pomagali, istočasno pa tudi apeliram na kolektive podjetij Hrastnika in na njih predstavnike, da bi tudi v bodoče skrbeli za razvoj in jačanje našega društva in da bi ta prikupni zasavski vrčac skoraj postal eden izmed rekreacijskih centrov naše občine, kjer si bodo naši delovni ljudje nabrali novih moči za vsakodnevni delovni dan ob steklarskih pečeh, rovih rudnika in drugih delovnih mestih, ki jih naša skupnost nudi svojim občanom.

Naj živi slovensko planinstvo in tovarišstvo med planinci!

Naj nam še dolga leta živi iskreni prijatelj in ljubitelj naše narave tovariš Tito.

je društvo angažiralo tov. Kozoleta, ki je z obilo elana pristopil k delu in občutno pripomogel k vzdušju v društvu.

Po tem se je gradbeni odbor v novi sestavi okrepil in dela so stekla mnogo hitreje in učinkovitejša tako v gradnji kakor tudi v društveni dejavnosti. Izdelan je bil nov gradbeni program o notranji delitvi prostorov v domu kakor tudi določene spremembe pri zunanjem izgledu doma. Bili bi krivični, če ob tej priliki ne bi omenil izdatne pomoči, ki nam jo je nudil predvsem kolektiv Steklarne Hrastnik, ob njem pa tudi Rudnik Trbovlje-Hrastnik, TKI Hrastnik, KOP in SGP Hrastnik kakor tudi Cementarna Trbovlje. Poleg teh mecenov je gradbeni odbor našel razumevanje pri podjetjih širom Jugoslavije. Pri celotni gradnji moramo posebej omeniti kot posameznike tovariše Klanšek Jožeta, Bedenik Rudija, Klemen Franca, Kozole Dragota, ki so v gradbenem odboru največ pripomogli k hitri realizaciji sprejetega načrta.

Prvič smo delno izdelane prostore izročili zasilni uporabi že leta 1959, definitivno pa je bil dom dograjen in oficialno odprt 22. julija 1961, tako da danes pro-

Mednarodni ženski rokometni turnir

Od 2. do 13. avgusta so bile na pripravah v Hrastniku rokometiške Lokomotive iz Zagreba. Prvoligaška ekipa gostij se je v največji meri kondicijsko pripravljala v Gorah, nekaj treningov pa so imele tudi na igrišču za Savo pod vodstvom priznanega trenerja Kreše Pavlina. Kondicijske priprave pa je vodil drugi trener Janko Torti.

Vodstvo Lokomotive je bilo zadovoljno s pripravami v Hrastniku, čeprav so tožili, da je največji problem, ker niso imeli tople vode v domu v Gorah. Ta napaka je pustila tudi nekaj posledic, saj je prav zaradi tega zbolelo nekaj igralok.

11. avgusta pa so dopotovale v Hrastnik rokometiške Polisen iz švedskega glavnega mesta. Gostje iz Švedske igrajo v prvi ligi te države, poleg tega pa v tej ekipi nastopa kar pet državnih reprezentantk. Trener Polisena je obenem tudi trener švedske državne reprezentance. Kvaliteta rokometiške iz Švedske je pokazala, da se tam igra slabši ženski rokomet v zveznem merilu kakor pri nas, saj bi njihovo kvaliteto lahko primerjali z najboljšo ekipo v Sloveniji. Igrajo sicer tehnično dopadljiv rokomet,

vendar je njihova igra vse preveč »ženska«, to se pravi premeška, tako da se v mednarodnem merilu ne morejo uveljaviti. Gostje iz Švedske so bile navdušene nad našimi kraji in lepotami Jugoslavije, saj jih je večina prvič videla našo deželo.

Ekipa Polisena je bila gost Lokomotive in zato tudi dopotovala v Hrastnik, ker se drugače sploh ne bi mogla pomeriti z njo, saj so Švedinje iz Hrastnika takoj nato odpotovale na turnejo po Jadranu.

Prvi dan mednarodnega turnirja, ki so ga vodili sodniki Goleš Janko (Zagreb), Žibret Filip in Jekoš Ivo (Trbovlje) so bili doseženi naslednji rezultati:

Steklar : Polisen 6 : 8

Lokomotiva : Polisen 7 : 4

Lokomotiva : Steklar 8 : 5

Drugi dan pa so bili doseženi naslednji rezultati:

Lokomotiva : Polisen 7 : 5

Steklar : Polisen 8 : 8

Lokomotiva : Steklar 9 : 2

Lestvica:

1. Lokomotiva	4 4 0 0 31:16 8
2. Polisen	4 1 1 2 25:28 3
3. Steklar	4 0 1 3 21:33 1

Oba turnirja si je ogledalo skupaj okrog 600 gledalcev, ki so bili zadovoljni s prikazanim rokometom, čeprav je bilo več pričakovati predvsem od Lokomotive.

Ekipa so nastopile v naslednjih postavah:

LOKOMOTIVA: Matić, Milka Veinovič, Brstilo, Čanadija, Cechini, Šaloman, Mrgan, Vrbanc, Alikadič, P. Veinovič, Titlić.

Lokomotiva je nastopila brez svoje najboljše igralke Mare Veinovič-Torti in še nekaterih, ki so zbolele. Škoda je, da gledalci niso videli naše najboljšje jugoslovanske rokometiške Tortijeve.

POLISEN: Anita Helgstedt (vratarka), 68-kratna državna reprezentantka Švedske, Eva Linde (vratarka), Guje Göland (15-kratna državna reprezentantka), Ann-Christine Medhammar (48-krat v reprez.); (Dalje na 12. strani)

KADROVSKE VESTI**Prišli v podjetje:**

Bevec Gorazd — kovinostrugar, Špajzer Dragica — delavka v energetiki, Šmagelj Alojz — strojnik v kisikarni, Cigole Zvonimir — delavec v avtomatski proizvodnji, Mešič Zuhdija — pobiralec črepinj, Lasnik Urban — čistilec gorilcev, Tramte Rafael — strojnik v kotlovnici, Zatler Ljudmila — kontrolor stekla, Projič Valtraud — delavka v slikarnici, Čerček Anica — odnašalka stekla, Bastič Alojzija — odnašalka stekla, Balon Franc — pobiralec črepinj, Alt Martina — odnašalka stekla, Brunček Ivan — krogličar, Zalaznik Terezija — kontrolor stekla, Sentjurs Boris — kovinostrugar, Šinkovec Stanislava — odnašalka stekla, Crnkovič Milan — kovinostrugar, Rancinger Angelika — odnašalka stekla.

Odšli iz podjetja:**Na lastno željo:**

Knez Franc — pobiralec črepinj, Smodiš Milena — uslužbenka, Medved Marija — kontrolor stekla, Prašnikar Ivan — jedkar s kislino, Plahuta Zvonko — menjalec modelov, Dragoje Liljana — vezalka, Stipčević Slobodanka — čistilka modelov, Imširovič Hamdija — nabiralec, Kostandinović Miloš — pobiralec črepinj, Gričar Marija — čistilka v laboratoriju, Karabegović Suljo — nabiralec stekla, Šketako Marjeta — pomožna delavka, Ostanek Darinka — odnašalka stekla, Peklar Cirila — kontrolor stekla.

Samovoljno zapustili delo:

Tovonik Matija — pobiralec črepinj, Lamovšek Ana — odnašalka stekla, Mladenović Slobodan — nabiralec stekla, Dimitrijevič Milorad — nabiralec stekla, Klanšek Karolina — odnašalka stekla, Godicelj Vladimir — odnašalec stekla, Pikelj ePter — odnašalec stekla, Krašovec Karl — nabiralec stekla, Marko Marija — odnašalka, Zver Mira — odnašalka.

Upokojena:

Špeglič Mimi — blagajničarka, Senica Viljem — dostavljalec modelov.

Izključen iz podjetja:

Dragoje Nikola — steklar.

Umrla:

Štuklaj Justina — skladiščna delavka.

Poročili so se:

Babič Romana — kemijski tehnik in Užmah Ludvik, Žibret Anica — odnašalka in Predovnik Zdravko, Dolanc Ivan — kurjač in Hočevar Ivana, Istenič Verena — uslužbenka in Kremljak Miroslav.

Prirastek v družini:

Mikanović Milenko — hčerko, Renko Katarina — sina, Šklander Jožica — sina, Lazar Karl — sina, Klanšek Marija — hčerko.

ZAHVALA

ob boleči izgubi moje drage žene in mame

JUSTE ŠTUKLAJ

se lepo zahvaljujemo vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje in vence in z nami sočustvovali. Posebno se zahvaljujem tovarišici Justi Bevec, uslužbenki Steklarne Hrastnik za sodelovanje in organizacijo pogreba, pevcem in godbi Svoboda II za žalostinke, sindikalni podružnici steklarjev in vsem, ki so ji na kakršenkoli način lajšali njene bolečine.

Zalujoči: mož Mirko, hči Zvonka, mama, sestre in bratje z družinami, družina Koritnik in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob nenadni in tragični izgubi dragega moža in očeta

STANKA MEŠICKA

se iz srca zahvaljujemo kolektivu Steklarne Hrastnik za vso pomoč, godbi in pevskemu društvu »Svobode II« za zaigrane in zapete žalostinke. Prav tako se zahvaljujemo govornikoma Janku Kavzarju in Orožen Markotu za poslovilne besede. Zahvaljujemo se vsem darovalcem vencev in cvetja in vsem, ki so ga pospremili v tako velikem številu na njegovi zadnji poti na dolsko pokopališče.

Zalujoča žena Angelca, hčerka Tattjana, sinova Boris in Stanko, oče in mati, sestre in bratje z družinami ter ostalo sorodstvo.

ZADNJE SLOVO

Odšlo Tvoje je življenje, ker do kraja ga razjedlo je trpljenje.

Doumeli težko smo resnico, da smrt si vzela do Tebe je pravico.

Junaško Ti prenašala si bolečine, zakaj tako hitro kar je lepega v življenju mine.

Utihnil ponižni je Tvoj glas, ki pri našem delu še dolgo spominjal bo nas.

Sedaj ne čutiš več Ti bolečin, med nami pa bo nate ostal lep spomin.

Ta kruta smrt ne izbira po pravici, težko je res verjeti tej žalostni resnici.

In čas beži, težko zaceli srčne rane otroku, ki mu mater smrt prehitro vzame.

**JUSTI
V SPOMIN**

Med nas si prišla pred osmimi leti in se zaposlila v skladišču gotovih izdelkov. Poznale smo Te skromno in poslušno, preprirov nisi marala, saj si se zavedala, da je sporazumno delo mnogo lažje, četudi je fizično težko. Tvoje življenje ni bilo rožnato, zato si bila primorana poiskati lastni zaslužek, da si preživljala sebe in hčerko.

Zelo si si želela ustvariti novo družinsko okolje, kar Ti je uspelo pred osmimi meseci. Kljub vsemu prizadevanju je usoda terjala svoje in razbila komaj porajajočo srečo.

Dan se je nagnil v noč kot že tolikokrat v Tvojem življenju.

Toda 11. 8. letos so Tvoje izmučene, a še vedno blage oči presunljivo gledale domače, zbrane okrog Tebe,

**ODLOČITEV
SEKRETARIATA
ZA DELO****Delovna knjižica**

Delovno knjižico za čas sklenjenega delovnega razmerja hrani podjetje. Ob prenehanju delovnega razmerja jo delovna organizacija izroči delavcu ali pa jo pošlje pristojnemu organu občine. Če delavec izrazi zahtevo, da bo samovoljno zapustil delo, mu delovna organizacija mora izročiti delovno knjižico, vsekakor pa se s tem v zvezi pojavlja odškodninska zahteva nasproti delavcu. Delovna organizacija mora delavcu izročiti delovno knjižico, lahko pa zahteva odškodninski zahtevek za nastalo premoženjsko škodo v zvezi s samovoljnim prenehanjem dela, o čemer se lahko delavec in podjetje sporazumeta ali pa se zahteva vloži pri sodišču.

Prenehanje dela

Delavcu preneha delovno razmerje, če dá na nedvoumen način vedeti, da zapušča članstvo v delovni organizaciji. Praviloma je to pismena odpoved, ki je delavcu ni treba obrazložiti temveč je dovolj da samo navede, da želi prenehati razmerje v delovni organizaciji. Na podlagi take odpovedi je potrebno izvršiti še ustrezajoče administrativne posege, zaključiti delovno knjižico, čakati na odpovedni rok, zaključiti zdravstveno knjižico, izročiti različne delovne dokumente itd. Enostranska odpoved delavca se ne more preklapati, če na to ne pristane podjetje. Vsekakor pa vse odpovedi obravnava pristojna služba, kakor tudi kolektivni izvršilni organ. Po osnutkih našega pravilnika pa bodo v bodoče te zadeve obravnavali ustrezajoči organi pri svetih organizacij združene dela. Strokovna služba pa jim bo nudila ustrezajočo pomoč.

vsakega posebej in vse hkrati je želel objeti Tvoj pogled.

Zaman se je upiralo Tvoje telo, huda bolezen ga je razjedala in vsa Tvoja dobra volja in upanje v življenje sta se tega dne razblinila v nič.

Težko je bilo sprejeti resnico, da Te ne bo več med nas v tovarno, kajti smrt si je tudi to pot prehitro vzela pravico do mladega življenja.

Vse, ki smo Te poznale, Te nismo mogle pospremiti na zadnji poti, kajti želela si biti pokopana blizu svojih domačih.

Šopek rdečih nageljnov pa Ti je bil naš zadnji pozdrav.

Med nami boš ostala vedno v spominu nasmejana in skromna Justina.

Tvoje sodelavke

NAGRADNA KRIŽANKA

DEL SEDLA	GORA V TURČIJI	IME	FRANCOŠKI FIZIK IN MATEMATIK	AMERIŠKI SKLADATELJ (GEORGE)	SLOVENSKI ŠPORTNI KOMENTATOR	JESENSKA ZITARICA	OSEBNI ZAIEMEK	BIVŠI SVETOVNI ŠAHOVSKI PRVAK	POKRAJINA NA HRVATSKEM	URADNI SPIS	DARILO	HERCEGOVEC	MESNA JUHA	FRANC. PISATELJICA	GLAVNO MESTO ČSSR		
REKA SKOZI PRIJEDOR				NAJVIŠI OTOK V MARIANIH				MADŽARSKI PESNIK					KRAJ NA PRIMORSKEM				
TOVORNE LADJE BREZ VOZNEGA REDA				PETER OVSEC				SLOVENSKI PISATELJ					NOČNO ZABAVIŠČE				
RAZVRSTITEV, RAZDELITEV							RUD. JAMAY HRASTNIKU						TURŠKI ZEMLJ. GOSPOD.				
JEZERO MED ZDA IN KANADO				KIRURŠKI NOŽ			IGRALEC TADIČ			GORA NA PRIMORSKEM	KRATICA ZA NEZNANCA	PROSTOR PRED VRATI					
UŽITNA GOBA				TIP AVTOMOBILA		MOŠKO IME	SKLADATELJ STRAUSS					TELESNA POŠKODBA					
LATINSKI VEZNIK			BIVŠI SVETOVNI ŠAHOVSKI PRVAK				DELO LIVARJEV							TURŠKO MESTO OB IZLIVU MARIČE V EGEJSKO MORJE	GLAVNO MESTO GANE	NESTROKOVNJAK	
SESTAVIL: KARLI DREMEL	NEČASTNO DEJANJE	LETALO, TEŽJE OD ZRAKA	NEBESNO ZNAMENJE	DOM IGRE IN DELA			OTOČJE V TIHEM OCEANU				STOPNJA POPOLNOSTI						
OTOK V SREDOZEMLJU				SPODNJI DEL ROKE			JOD		MESTO NA PELEPONEZU (PATRAI)	PRIPADNICA NORMANOV							
STAR ŠPANSKI DENAR					JEZERO V AFRIKI	PESNIK JENKO	HRIB PRI BEOGRADU	ZLODEJ, VRAG	POSTAJA NA PROGI ZAGREB - RIJEKA				ČOPASTI PAPAŽAJ				
DRŽAVA V ZDA								ANGELO OCEPEK		PLEME, ROD	NOVO MESTO		RAZLAGALCI SANJ, VRACI	RIBIŠKA MREŽA			
MOLIBDEN		ORNICA						SINTETIČNA TKANINA							ZNAČILEN PREDSTAVNIK VRSTE	DEL VOZA	ZORANA ZEMLJA
PESEM HVALNICA				NEPROFESIONALC				GRŠKA CRKA									
SVILENA TKANINA				VRSTA ZELENJAVE					OTOK V SREDOZEMLJU								
PRIPADNIK STARIH SLOVANOV				SLADEK JUŽNI SADEŽ					PREDUJEM				TIP AVTOMOBILA				

MEDNARODNI ŽENSKI ROKOMETNI TURNIR

(Nadaljevanje z 10. strani)

Ewy Nordström (54-krat v repr. Švedske), Agneta Petterson (11-krat v reprezentanci Švedske), Agneta Almkrantz Klampenborg, Eva Hoffmann, Lena Pettersson, Valja Aguren, Irene Sjöstedt, Lena Bergström, Margareta Nordin, Gunnel Strömberg, Ingela Strömberg, Ann Britt Karlsson, Kerstin Bengtsson.

STEKLAR: Krajnc, S. Bratuša, Sekili, Dornik, N. Bratuša, Vretič, Naroglav, Bajda, Smerkolj (pojačanje iz Slovana), Jelčič, Poljšak.

V domači ekipi nista nastopili kar dve igralke iz prve postave in to Šerganova in Mlinaričeva. Šerganova je izostala neopravičeno, medtem ko je bila Mlinaričeva na dopustu. Tako je ekipa igrala v dokaj pomlajeni postavi in lahko rečemo, da se je v takšni konkurenci dokaj dobro odrezala, saj bi lahko z malo več športne sreče obkraj premagala gostje iz Švedske.

Posebno velja pohvaliti vratarko Krajncovo, Bratuševo in izredno požrtvovalno Jelčičevo.

Trener Dornik je na vseh tekmah uvajal mlajše igralke, tako da so prav vse igrale, nekatere bolj druge pa manj uspešno. Trenerju Dor-

niku se vse bolj s svojo prizadevanostjo vsiljuje mlada levičarka Naroglavova, ki bo po vsej verjetnosti že v tem prvenstvu igrala za prvo ekipo v republiški ligi.

Za nami je navidez dobro organiziran mednarodni turnir. Če bi se ozrli v zakulisje organizacije turnirja, pa bi lahko videli, da so organizatorji imeli mnogo težav, ki so jih le delno lahko rešili z izredno požrtvovalnostjo le nekaterih članov vodstva kluba. Imena ni potrebno navajati!

Posebna zahvala gre tu predvsem tudi Skupščini občine Hrastnik in njenemu predstavniku, ki je izredno lepo sprejel gostje iz daljnje in prijateljske Švedske, ki so izrazile željo, naj se ponovno na javnem mestu zahvalimo za tople in prisrčen sprejem v Hrastniku.

Iz tega turnirja bodo organizatorji verjetno dobili dober pouk, kako težko je organizirati mednarodni turnir in kakšna odgovornost je to.

KRIZA

— Kaj se pa držiš tako jezno?
— Kaj se ne bi! Danes zjutraj sem hotel na trgu menjati pettisovca, pa misliš, da sem ga imel?!

NAGRADNA KRIŽANKA

Za pravilno rešitev današnje križanke razpisujemo 7 nagrad:

1. nagrada 30 din
2. nagrada 20 din
3. do 7. nagrada po 10 din

Izrezek z vpisano rešitvijo pošljite na naslov: Uredništvo »Steklarja« Hrastnik. Pri žrebanju bomo upoštevali vse rešitve, ki bodo v uredništvu do petka, dne 24. septembra 1971.

NAGRAJENI REŠEVALCI

Za nagradno križanko, objavljeno dne 7. 8. 1971 smo prejeli 66 rešitev. Žreb je namenil nagrade naslednjim:

1. nagrada (30 din): PERŠIČ SLAVI;
2. nagrada (20 din): LIPOVŠEK IVANA;
3. do 7. nagrada (po 10 din):

Žabkar Marta, upokojenka; Volker Vida, Oplotnik Viktorija, Kozar Milena in Baljkovič Tatjana.

PRED PRIČETKOM REPUBLIŠKE ŽENSKÉ ROKOMETNE LIGE

12. septembra se prične jesenski del prvenstvene sezone 1971—1972 v republiški ženski rokometni ligi.

Rokometašice »Steklarja« bodo startale v Murski Soboti. V ekipi je prišlo do nekaterih sprememb, tako da je realno pričakovati povprečne rezultate, ne pa borbo za sam vrh.

Vodstvo upa, da bo ekipa zasedla v tej ligi eno od prvih štirih mest. Dekleta resno vadijo, toda postava bo nekoliko spremenjena kar pa ni največji hen-

dikep, saj so mlade res prizadevno trenirale.

I. ekipo v republiški ligi bodo v tem prvenstvu zastopale naslednje igralke: Krajnc Lidija, Dujič Mojca, Bratuša Nevenka, Bratuša Slavica, Dujič Anka, Jelčič Lili, Sekili Marjana, Vretič Almi, Mlinarič Marjanca, Škrbinc Marinka, Poljšak Irena, Bajda Vikica, Dornik Majda in Naroglav Jolanda.

Dekleta sicer trdijo, da se bodo borile za čim boljše uspehe, zato lahko pričakujemo lepe tekme.